

4 oktober 2005 – nu över 550 000 läsare

Kommuner trotsar domstolar

Kommuner som struntar i domar angående offentliga upphandlingar. Kommunala bolag som konkurrerar på privata marknader i direkt strid mot kommunallagen. I Sverige finns allvarliga problem med att konkurrensen mellan företag snedvrids, och snedvridningen sker med offentliga medel. 4 oktober-tidningen sammanförde riksdagsledamot

Per Landgren (kd) med G Rune Berggren, ordförande i Konkurrenskommissionen, för en diskussion om konkurrensklimatet. De två experterna efterlyser bland annat tuffare sanktioner mot domstolstrots, och en positivare syn på utvecklingen som konkurrens skapar.

sidan 20-21

Jakten på de försvunna jobben

Maud Olofsson, centerpartiets ledare, brinner för företagande. I en intervju beskriver Maud Olofsson sina förslag för fler jobb och för ett bättre företagarklimat. De nya jobben tror hon kommer i tjänstesektorn och bland småföretagen. Maud Olofsson vill bland annat ta bort 25 procent av reglerna som styr företagarnas vardag. Hon vill även uppmuntra kvinnligt företagande.

Foto: ANN EK

sidan 16-17

Småföretagare vann i HD,
slapp böter med hjälp av
Den Nya Velfärden

sidan 10-11

Sänkta arbetsgivaravgifter
finansierar sig själva (nästan)

sidan 30-31

Om man menar allvar med att minska krånglet...

Vid två tillfällen i modern tid, 1999 och 2002, har riksdagen sagt till på skarpen att regeringen ska ordna så att det blir enklare regler för mindre företag. Redan denna mandatperiod ska krånglet för företagen "påtagligt minskas".

Regeringsmaskineriet har dragit igång. Till exempel instruerar finansdepartementet skatteverket att "göra en genomgång av dessa regelverk i syfte att vidta lämpliga åtgärder för att minska den administrativa bördan för företag".

I december 2004 skickar regeringen en rapport till riksdagen om vad som åstadkommit. Här är exempel på "insatser i Regeringskansliet":

- I förordningen om märkning och registrering av hundar upphävs kravet på att vissa uppgifter om hundens utseende, till exempel färg, ska anmälas.
- Fordonsförordningen har ändrats så att bildragna släpvagnar med totalvikt om högst 3,5 ton ska kontrollbesiktigas första gången efter fyra år i stället för, som idag, två år.

Även andra myndigheterna har vidtagit åtgärder. Datainspektionen bedriver ett språkvärdsprojekt för att man ska förstå vad myndigheten säger. Kemikalieinspektionen har omarbetat och EU-anpassat ansökningsblanketten för växtskyddsmedel.

Myrsteg och jättekliv

Regeringen anger 291 planerade åtgärder, till exempel en riksgemensam telefonpanel för skatteverket och kronofogdemyndigheten, modernisering av bestämmelserna om betesrätt och stängsel för Sveriges 200 aktiva fåbodbrukare samt övergång till EU-regler vad gäller användning av rökare i livsmedel.

Det lilla som sker kan nog vara bra, men det leder inte till att företagarklimatet i stort blir bättre. Riksrevisionens "bedömning är att regeringen med nuvarande arbetsinriktning inte klarar av att uppfylla riksdagens krav".

Samtidigt som regeringen tar myrsteg för att underlätta för företagen tar den jättekliv åt andra hållet, till exempel genom arbetsgivarinträdet vid långa sjukskrivningar.

Trilskas regeringen med riksdagen? Inte alls. Riksdagen tycks inte tycks ha förstått vad det handlar om.

De regler som drabbar företag har inte tillkommit av okynne. De har ett syfte. Ett syfte kan vara att täppa igen varje möjlighet för en företagare att slippa undan skatt. Ett annat syfte kan vara att se till att företagen organiserar och finansierar olika välfärdsförmåner, till exempel sjuklön.

Regeringen får inte ta bort regler

Riksdagens uppdrag till regeringen går ut på att eliminera "onödiga och krångliga" regler. Men utifrån de politiska mål och prioriteringar som ligger bakom reglerna finns inte så många onödiga och krångliga regler.

Att regeringen fattat detta är glasklart. Så här står det i dess skrivelse till riksdagen:

Arbetet med att minska företagens administration - regel-förenklingsarbete - kan bedrivas från två principiellt helt

skilda utgångspunkter. I det ena fallet handlar det om att förbättra reglerna utan att i någon nämnvärd mån förändra det materiella innehållet i dem... I det andra fallet däremot, handlar det om att också det materiella innehållet i reglerna påtagligt förändras... Regeringen eller dess myndigheter har inte... getts något mandat att prioritera målet att minska företagens administration högre än något annat högt prioriterat mål.

Riksdagen och Riksrevisionen kan rasa hur mycket de vill, men regeringen har rätt. Riksdagen har inte förklarat vilka prioriteringar som ska träda tillbaka för önskemålet om ett bättre företagarklimat.

Skatt, miljö och arbetsrätt

Vad borde riksdagen göra? Den som vill förbättra företagens situation måste klargöra sina prioriteringar.

Två tredjedelar av krånglet lär bero på reglerna kring skatter, miljö och arbetsrätt. Att förenkla skattereglerna kan betyda att öppna en del kryphål för "skattefusk" som skatteverket så pliktskyldigt täppt igen. Till exempel råder ett avsevärt kineseri när det gäller privat bilkörning. Och gissa hur mycket krångel som skulle upphävas om riksdagen deklarerade att ersättning vid sjukdom ska betalas skattebetalarna, inte av den arbetsgivare som drabbas av att en anställd blir sjuk.

Hittills har inga sådana tongångar hörts från riksdagen. Om riksdagen inte inser - eller törs stå för - att det är sådant som krävs för att det ska bli någon avreglering, då menar riksdagen inte allvar.

Semester i firmabilen

Här är några bra frågor som en sann avreglerare i riksdagen måste kunna diskutera utan att darra på manschetten:

- Är det så himla farligt om företagaren tar man och barn på semester i firmabilen?
- Är det verkligen företagarnas sak att ta ansvar för sjuka anställda? För inte så många år sedan var det staten och de anställda själva som hade det ansvaret.
- Finns det skäl att ha en diskriminerande speciallag stiftning mot företagare - fåmansbolagsreglerna - för att säkerställa att företagare betalar skatt på precis samma sätt som anställda? Företagarna har mycket större ansvar och de åtnjuter sämre välfärdsförmåner.

Sådana frågor har länge varit näst intill förbjudna i politiken. Men de behöver ställas. Och om de inte besvaras på rätt sätt blir det ingen förbättring av företagarklimatet.

Patrik Engellau
Ordförande i den Nya Valfärden

6

9

22

4 oktober har sitt ursprung i den stora manifestation mot löntagarfonderna som genomfördes under 1980-talet. Verksamheten drivs nu inom Stiftelsen Den Nya Valfärden, som är en opinionsbildande tankesmedja som sysslar med demokrati, välfärd och företagande.

Vi är partipolitiskt oberoende. Våra förslag präglas av en positiv människosyn. Vårt signum är nytänkande och djärighet i kombination med trovärdighet och kompetens.

Sedan 1988 har vi presenterat konkreta förslag för ett företagervänligare Sverige och för en ny välfärd. Hittills har vi publicerat ett trettiotal skrifter.

För en företagare finns det mycket att uppröras över. Vår röst behövs. Vi säger: Halvera arbetsgivaravgifterna. Gör något åt ohälsan. Ta bort 3:12-reglerna. Minska krånglet för företagare. Förbättra företagarklimatet. Vi försöker göra något åt sakerna. Och det gör vi – med god hjälp av Sveriges företagare!

**Tidningen du håller i handen ges ut av
4 oktober - en del av den Nya Valfärden**
Adress: Box 5625, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Danderydsgatan 10
Telefon: 08-545 038 10
Fax: 08-611 35 62
e-mail: info@dnv.se
Hemsida: www.dnv.se
Produktion:
Reklamateljén Eskilstuna-Kuriren.
Tryckning:
Tryckeriet Lagersberg, Eskilstuna 2005.

den
nya
valfärden

innehåll

Tio tips till chefen	sid 5
Johan Hakelius: Svenskare kan inget ord vara	sid 7
Svenska folket: Företagarklimatet allt sämre	sid 8
Slapp böter efter HD-dom	sid 10-11
Pernilla Ström: Läromedel för nyföretagare	sid 12
Politiker på Sverige-turné	sid 13
Skattmasen som bytte sida	sid 14
Monica Renstig: Halvera arbetsgivaravgifterna i stället!	sid 15
Så vill Maud Olofsson skapa fler jobb	sid 16-17
Fakta Konkurrenskommissionen	sid 18
Upplands Väsby struntar i domstol	sid 19
3,5 miljoner kronor i skadestånd	sid 22
Kommer Nyköping att riva upp Ryanair-avtalet?	sid 23
Halverade arbetsgivaravgifter nästan självfinansierande	sid 30-31

Med det senaste från Den Nya Valfärden

4 oktober-tidningen kommer ut en gång per år. Mycket hinner givetvis hända mellan numren. På tankesmedjan Den Nya Valfärdens hemsida, www.dnv.se finns kontinuerligt det senaste från Den Nya Valfärden och 4 oktober. På webbplatsen kan du hitta över 500 utredningar, ett 30-tal böcker och rapporter, pressmeddelanden och pressklipp. Där finns aktuella opinionsundersökningar. Du hittar även träffsäkra kommentarer och analyser av dagsaktuella politiska händelser. Jag vill inte trötta ut dig, men är du nyfiken finns det mycket spännande om Konkurrenskommissionen, om Företagarombudsmannen, om ett nytt sjukvårdssystem och mycket annat. Besök oss gärna. Adressen är: www.dnv.se

Jonas Vikman
Informationschef

Tankesmedjan Den Nya Valfärden

**”Kassan har en
gammal ingrodd
kultur som inte direkt är
positiv till arbetsgivare.”**

Tio tips till chefen

Att tänka på när medarbetare blir sjuka

Det är nya tider nu. Förr var systemet riggat för att anställda lätt skulle kunna "sjukskriva sig". Arbetsgivarna var ganska flata och betalade med automatik. Men numera råder en ny anda. Regeringen är allvarligt bekymrad över sjukskrivningarna och vill strama upp systemet. Försäkringskassan vill att arbetsgivarna hjälper till att hålla kontroll över sjukskrivningarna (även om varje enskild handläggare kanske inte fattat galoppen.)

1 TÄNK PÅ TVÅ SAKER NÄR DU HAR MED KASSAN ATT GÖRA. För det första har kassan en tendens att låta ärenden ligga. Problemen "identifieras inte tillräckligt snabbt och de åtgärder som skulle kunna lösa problemen vidtas inte heller tillräckligt snabbt (om alls)", skriver den statliga Socialförsäkringsutredningen. Slutsatsen är att du själv måste vara aktiv och driva dina ärenden. För det andra har kassan en gammal ingrodd kultur som inte direkt är positiv till arbetsgivare. Samarbetet mellan dig och kassan blir lättare om du har en korrekt attityd. Din inställning ska vara att du så snabbt som möjligt ska göra allt för att fullgöra dina skyldigheter att återfå den anställde i arbete (om det går).

2 FÖRSÄKRINGSKASSAN HAR INRÄTTAT ETT NYTT KUNDCENTER för arbetsgivare, telefon 0771-17 90 00. Detta kundcenter har hittills visat sig vara hjälpsamt och tillmötesgående mot arbetsgivare. Där kan du få hjälp.

3 SKAPA NYA RUTINER FÖR HANTERING AV SJUKÄRENDET. Organisationen Teknikföretagen har utvecklat utmärkta arbetsmetoder med inriktning på att få ner sjukfrånvaron. Gå till www.teknikforetagen.se, klicka på Bibliotek och sedan Till Blanketter. När en anställd sjukanmäler sig skickar du honom blanketten. *Försäkran för sjuklön.* Du behöver inte betala sjuklönen förrän blanketten är korrekt ifylld och återlämnad. Kom ihåg att beslutet om sjukskrivning är ditt, inte den anställdes. Skicka också blanketten *Medicinskt underlag för bedömning av rätten till sjuklön.* Fyll själv i fältet *Patientens nuvarande arbetsuppgifter.* Kräv att den anställda tar med sig den blanketten till läkaren om det blir fråga om arbetsoförmåga - observera detta: ersättningen utgår för arbetsoförmåga, inte för sjukdom i sig! - under längre tid än en vecka. Läkarna klagar alltid över att de inte vet vad den anställda gör och därför inte kan bedöma eventuell arbetsoförmåga på ett riktigt sätt. Med den blanketten ger du läkaren ett bättre beslutsunderlag.

4 OM DU HAR ANLEDNING ATT MISSTÄNKA att det inte står rätt till med en anställds sjukdom och arbetsoförmåga kan du begära att kassan gör hembesök för att undersöka saken.

5 OM SJUKFALLET FORTSÄTTER EFTER TVÅ VECKOR tar kassan över betalningen, men du ska betala 15 procent. Du måste vara aktiv och lägga ned lite arbete för att ordna situationen på bästa sätt. Vänta inte, utan sätt igång direkt.

6 GÖR EN REHABILITERINGSUTREDNING SÅ FORT SOM MÖJLIGT. Om den anställda varit sjuk mer än fyra veckor i följd måste du göra en sådan, men du behöver inte vänta. Blankett och information finns

på www.forsakringskassan.se/arbetsgivare. (Blanketten hittar du lättast på www.fk.se/pdf-blankett/6636.pdf). Var noggrann med detta. Det behöver inte vara så komplicerat med utredningen, men om du inte gör den är risken att kassan tycker att du är en slarvig och föga samarbetsvillig arbetsgivare.

7 SENAST TVÅ VECKOR efter det att kassan erhållit din utredning ska den kalla till avstämningsmöte med dig och den anställda. Avstämningsmötet är centralt. Avstämningsmötet är jätteviktigt. Det tycker Försäkringskassan också. Det finns beslut på att öka antalet avstämningsmöten från 30 000 till 90 000 per år. Kruxet är att kassapersonalen inte alltid prioriterar avstämningsmötet eftersom det blir en del extraarbete för dem, till exempel i form av protokollskrivning. På avstämningsmötet ska beslut fattas om vad som ska ske med den sjukskrivne. Kom ihåg att ha korrekt attityd och se till att det hela blir konkret. Du har en lagstadgad skyldighet att försöka återfå den anställda i arbetet och du måste ha all den information du behöver för att kunna fullgöra skyldigheten. Se till att det klart definieras vad du förväntas göra och vad som händer om det ena eller det andra utfallet inträffar. Försök bestämma datum för nästa avstämningsmöte där nya beslut kan fattas. Kassan är skyldig att upprätta skriftliga minnesanteckningar där beslut protokolleras och skickas till dig.

8 LÄR DIG STEG FÖR STEG-MODELLEN som kassan ska följa i sitt arbete. Den har följande sju steg:

1. Den anställda kommer att kunna återgå till arbetet utan åtgärder
2. Om arbetsgivaren anpassar arbetet kan den anställda återgå till arbetet
3. Arbetsgivaren kan omplacera den anställda som då kan återgå till arbetet
4. Den anställda kan återgå till arbetet efter rehabilitering eller utbildning
5. Den anställda kan inte återgå till arbete hos dig, men kan ta annat arbete utan särskilda insatser av kassan
6. Den anställda kan ta annat arbete efter särskilda insatser av kassan
7. Sjukersättning (förtidspension)

Diskutera med kassan i vilket steg den anställda kan anses befinna sig. Om man prövat steg 1 - 4 utan framgång befinner sig den anställda i steg 5. Det betyder att kassan inte räknar med att vederbörande ska kunna arbeta hos dig. Den anställda bör då kunna sägas upp "av personliga skäl".

9 DET FÖREKOMMER ATT KASSAN INLEDER FÖRHANDLINGAR med arbetsgivare om att den anställda ska säga upp sig om hon får ett visst antal månadslöner. Det kan du naturligtvis acceptera, men du behöver inte göra det. Hela denna process är strikt lagstadgad och inte tänkt som föremål för förhandling.

10 GLÖM INTE ANMÄLA TILL KASSAN om den anställda säger upp sig under processen. Annars riskerar du att även fortsättningsvis få fakturor på de 15 procenten från kassan.

Jobbet är att mata puman

Äntligen har det havererade sjukförsäkringssystemet kommit under debatt. Alla någorlunda insatta har i decennier sett att försäkringskassan korrumperats vilket i första hand drabbat de verkligt sjuka och de löntagare som tvingats via skatten betala kalaset.

HAVERIET ORSAKADES AV ATT POLITIKER och förvaltande tjänstemän, under trycket av stigande arbetslöshet och förvirrad glesbygdspolitik, kopplat loss orden sjuk, försäkring och kassa från varandra. Sjuk behöver man inte alltid vara för att få betalt av "kassan". Det kan ofta räcka med att känna sig trött, allmänt utarbetad och/eller är arbetslös eller vill bo kvar där man en gång rotat sig. Den synliga arbetslösheten kunde hållas nere och glesbygden befolkad i takt om allt fler insåg värdet av att kunna säga: "jag sjukskriver mig". Envar blev sin egen doktor.

Försäkring innebär att flera personer delar på risk. Men det förutsätter att den som handlägger försäkringen har och kan hantera dubbla lojaliteter – en gentemot den som drabbats av en skada eller sjukdom, och en gentemot kollektivet som skall stå för fiolerna. Men i takt med att de "försäkrade" själva slapp betala för sin försäkring och det las raka rör mellan statskassan och försäkringskassan försvann den dubbla lojaliteten. En rimlig försäkringsmässig kontroll ersattes av en förståelig, och på sitt sätt beundransvärd men dyr, empati med de sjukskrivna.

Kvar blev alltså kassan som snabbt och effektivt betalar ut pengar till de försäkrade. Och för att

klara den uppgiften så billigt som möjligt föddes datasystemet PUMA - Periodisk Utbetalning Med Automatik. Och för de anställda på kassan blev jobbet att mata puman med godkända utbetalningsbeslut!

SKRIFTEN "JOBDET ÄR ATT MATA PUMAN - hur och varför försäkringskassorna slarvar bort 40 miljarder kronor om året av skattebetalarnas pengar" (Stiftelsen Den Nya Valfärden, 2004) som Patrik Engellau

och jag skrev förra året har, hoppas vi, bidragit till att få fart på den debatten. Om den sedan räcker för att pressa fram tillräckliga förändringar återstår att se.

OLLE ROSSANDER

Ekonomijournalist med erfarenhet från bl a SVT, Dagens Eko, DN och Affärsvärlden.

Förtidspension får knarkare återfalla i missbruk

"Det verkar som att vi i Sverige är sämre än länder i vår omgivning på att förhindra felaktiga utbetalningar från socialförsäkringen", skriver Socialförsäkringsutredningen. Utredningen vet inte hur rätt den har.

NÄR NÅGON I SVERIGE ansöker om förtidspension tar Försäkringskassans handläggning tid, ibland över ett år. Om förtidspension sedan beviljas får den sjuke pensionen från den dag då ansökan lämnades in. Detta kan låta som en självklarhet,

men i vissa fall blir konsekvenserna drastiska.

För missbrukare som befinner sig i rehabilitering innebär en större klumpsumma pengar en oerhörd påfrestning. En kvinna som bedrivit familjehem med missbrukarvård i tjugio års tid säger att utbetalningarna är "helt snurriga". Hon berättar till exempel om en kvinnlig missbrukare som var i rehabilitering och som skulle få över 120 000 kronor på ett bräde. Ett annat exempel är en man som, efter två år av rehabilitering, fick 40 000 i förtidspension i klump. Han klarade inte av att hantera pengarna utan återföll omedelbart

i missbruk. Både pensionen, som gick till knark, och åren av rehabilitering, var därmed bortkastade.

Hur kan då en lösning se ut?

– En människa som vårdas på bekostnad av sociala myndigheter och som får förtidspension retroaktivt bör givetvis även betala någon sorts vårdavgift retroaktivt, säger Jonas Vikman, informationschef på Den Nya Valfärden. Det känns självklart. Ett liknande system finns till exempel i Tyskland.

Foto: BENGT-GÖRAN CARLSSON

Svenskare kan inget ord vara

KRÖNIKA

JOHAN HAKELIUS
Kolumnist i Aftonbladet

DET FINNS FÖRSTÅS ANDRA KANDIDATER: "uppehållsväder", till exempel. Eller "klämdag". "Bidragsgrundande" och "dygnsvila". Men om vi ska utse efter krigstidens svenskaste ord lägger jag min röst på "sjuknärvaro".

I "sjuknärvaro" finns samma grundläggande depressiva livssyn som i "uppehållsväder". Samma önskan att slippa undan som i "klämdag". Samma uppfodrande krav på erkännande som i "bidragsgrundande". Och precis som "dygnsvila" gör sovande till en byråkratisk kategori, går "sjuknärvaro" lite snuva på jobbet till ett ämne för utredning, lagstiftning och förordning.

Och se har ordet förstås att göra med hälsa. Vår samtids största intresse, näst sex och...ja, sex.

"SJUKNÄRVARO", ALLTÅ. Ibland lyssnar jag på radiodebatter, riksdagsdebatter eller tv-debatter där ordet förekommer. Ibland läser jag debattartiklar, nyhetsartiklar och pressmeddelanden som använ-

der ordet. Då tänker jag på Jerome K Jeromes klassiker "Tre män i en båt".

Bara för att fräscha upp ert minne, här är partiet där huvudpersonen står på British Library och läser en läkarbok:

"Jag kom till tyfus, läste symptomen, upptäckte att jag hade tyfus - måste ha haft det i månader utan att märka det - och började undra vad jag hade mer. Jag slog upp danssjuka, blev intresserad av mitt fall och beslöt att gå igenom boken från pärm till pärm. Jag började med abscess, upptäckte att jag hade en sedan och att den när som helst kunde brista. Beträffande benröta fann jag till min lättnad att jag hade det mycket lindrigt och att jag såvitt på den sjukdomen ankom kunde leva i årtal. Difteri hade jag med svåra komplikationer, och kolera tycktes jag vara född med. Jag plöjde samvetsgrant igenom hela alfabetet, och den enda sjukdom jag inte kunde finna att jag var behäftad med var skurknä."

DET FINNS SJUKA MÄNNISKOR. De flesta som vistats i arbetslivet under de senaste 20 åren vet att fördragsamheten har minskat gentemot dem som är lite långsammare, aningen udda, alkoholiserade eller socialt krävande. Offentliganställning kan leda

till depression hos den friskaste. Men - i avsaknad av tyfus, kolera och böldpest - räcker det verkligen som förklaring till den höga andelen sjukskrivna och förtidspensionerade svenskar? Räcker det ens om man lägger till det fusk som plötsligt går att nämna?

Jag tror inte det. Jag tror man kommer närmare sanningen i "Tre män i en båt".

"Hypokondri", står det i en enkel familjeläkarbok, "innebär att man i allra högsta grad är uppmärksam på sin kropp och har en sjuklig benägenhet att finna fel och sjukdomssymptom lite varstans."

JAG SÄGER INTE ATT SVENSKAR I ALLMÄNHET är kliniska hypokondriker. Men de lever i ett samhälle som - från kvällstidning till utredning - ständigt frågar hur de mår. Ett hälsofixerat, genomorganiserat samhälle, som har en kolumn för varje diagnos, men ingen för livets normala upp- och nedgångar. Ett samhälle som ständigt placerar dem framför en läkarbok. Ett samhälle som hittar på ord som "sjuknärvaro".

Man måste vara fantasilös för att inte känna sig krasslig med sådan uppmuntran.

Hallå där, Mårten Hyltner!

Du började ditt arbete på Företagarombudsmannen i våras. Hur känns det?

– Det känns faktiskt fantastiskt. Jobbet med Företagarombudsmannen är en väldigt utmaning. Det är roligt att gå till jobbet.

Vilken är den största skillnaden i jämförelse med länsrätten?

– Det känns meningsfullt att inte bara tillämpa regler, att se till att människor följer gällande regler kan ibland få mycket märkliga konsekvenser. Det känns sporrande att även kunna vara med och ändra på lagar och regler.

Man skulle kunna tänka sig att det vore bättre att vara ekonom än jurist om man arbetar för Företagarombudsmannen. Men Mårten Hyltner ser det tvärtom som en fördel att han är jurist.

– När det kommer till krångel som drabbar före-

Mårten Hyltner

är nyanställd jurist på Företagarombudsmannen. Han kommer direkt från länsrätten i Stockholms län där han arbetade som föredragande jurist och skrev domar av olika slag.

Namn: Mårten Hyltner

Ålder: 33 år

Bor: Södermalm i Stockholm

Fritidsintressen: Resa, tennis, badminton och squash och innebandy!

Examen: Jur kand från Stockholms Universitet,

Master of Laws från University of Sydney.

tagare handlar det mer om juridik än ekonomi. Det är tolkning av lagar, myndighetsbeslut och så vidare. När det gäller sådant passar min kompetens och erfarenhet alldeles utmärkt.

– När jag gör utredningar åt Företagarombuds-

Kontakta FÖRETAGAROMBUDSMANNEN

DU KANSKE VILL ANMÄLA ETT ÄRENDE eller veta mer om Företagarombudsmannen. Ta kontakt med Mårten Hyltner. Företagarombudsmannen tar inte betalt för utredningar och som anmälare får du givetvis vara anonym.

Företagarombudsmannen

Box 5625, 114 86 Stockholm

Telefon: 08-545 038 10

Fax: 08-611 35 62

E-post: foretagarombudsmannen@dnv.se

Hemsida: www.dnv.se

I FÖRETAGAROMBUDSMANNEN INGÅR:

Tommy Adamsson (ordförande), tidigare vd för Polarn och Pyret.

Patrik Engellau, ordförande Stiftelsen Den Nya Valfärden.

Edward Waller, auktoriserad revisor, tidigare vd Ernst & Young.

Lars I W Jansson, vd och delägare i Wasa Express samt ledamot i Svenskt Näringslivs SME-kommitté.

Nils-Eric Sandberg, redaktör.

Monica Werenfels-Röttorp, konsult.

Foto: ANN EK

mannen är det bättre att jag kan juridik än att jag kan rita nationalekonomiska diagram. Jag vet hur lagar är uppbyggda och jag kan snabbt upptäcka om en företagare blivit direkt felaktigt behandlad.

Behöver företagare en ombudsman?

– Ja, definitivt. Stora internationella koncerner klarar sig för det mesta. Men det finns hundratusentals små och medelstora företag som många gånger är utsatta i kontakten med myndigheter. Det kan bero på att statliga tjänstemän har svårt att sätta sig in i företagarnas vardag. Det kan också bero på att regler många gånger är utformade mer med tanke på att de ska vara lätta att tillämpa för myndigheterna än med tanke på vilka konsekvenser de får för företagarna.

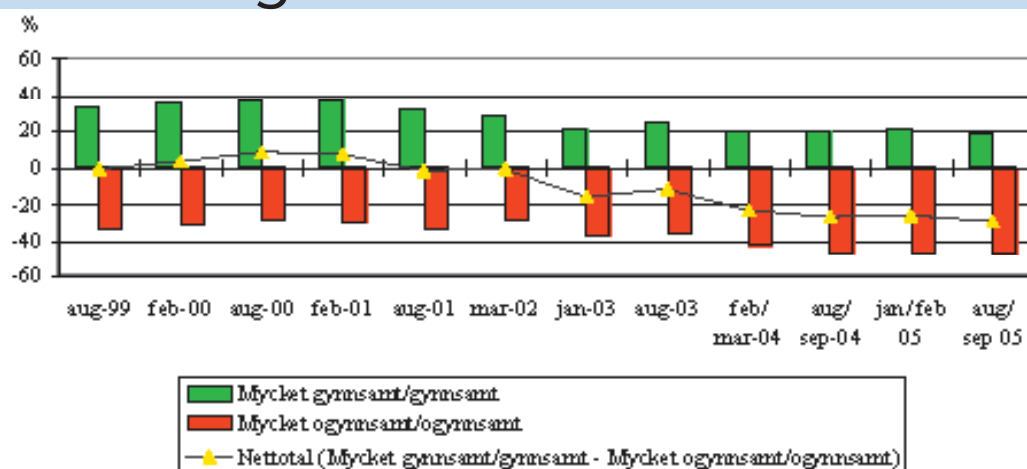
JONAS VIKMAN

Svenska folket: Företagarklimatet allt sämre

Sedan sex år har Den Nya Valfärden låtit Temo och SKOP undersöka vad allmänheten tycker om företagarklimatet. Nu är företagarklimatet sämre än någonsin enligt svenskar- nas uppfattning.

Lär mer på:

www.dnv.se/foretagarklimatet

I juni fattade riksdagen beslut om polisen själv ska ta alla passbilder från 1 oktober. Bakgrunden är att nya pass ska föras med så kallad biometrisk information för att öka säkerheten. Riksdagens beslut kritiseras av Företagarombudsmannen, som på uppdrag av Stiftelsen Den Nya Valfärden verkar för ett bättre företagarklimat.

Anna Wilhelmsson, delägare i fotoateljén Maria & Anna i Östersund, är kritisk till den nya lagen.

1 000 jobb hotas av riksdagsbeslut

FÖR MÅNGA FÖRETAGARE inom den svenska fotonäringen blir konsekvenserna allvarliga. Varje år tas 800 000 passbilder till ett värde av över 100 miljoner kronor. Enligt fotografernas branschorganisationer riskerar upp till 1 000 arbetstillfällen inom fotonäringen att försvinna om lagförslaget antas, när polisen tar över fotograferingen.

I riksdagsdebatten påstods att även Regeringskansliet har gjort en analys av de konsekvenser lagen får för småföretagare. Mot den bakgrunden är det konstigt att resultatet av denna analys inte redovisas i regeringens proposition till riksdagen. Det finns inga uppgifter om hur många jobb som enligt regeringens beräkningar hotas av att endast polisen får ta passbilder. Det finns inga uppgifter om vilka alternativa lösningar som utretts.

Det finns inga uppgifter om vilka de tekniska och praktiska omständigheter är som sägs omöjliggöra andra alternativ. Det finns inga uppgifter om hur andra länder har hanterat frågan med passbilder.

Faktum är att det nästan verkar som att regeringen inte har velat utreda några alternativa lösningar. När förslaget skickades ut på remiss ingick inte någon av fotografernas yrkesorganisationer som remissinstans. Om man inte frågar experterna blir det naturligtvis svårt att få fram alternativa lösningar.

EN ANNAN UPPGIFT SOM KOM FRAM under riksdagsdebatten var att polisen köpt stora delar av den utrustning som behövs långt innan lagförslaget behandlades i riksdagen. Dessutom lades det i de-

cember 2004, ett halvår före riksdagens beslut!, ut uppgifter på polisens hemsida om att polisen, på uppdrag av regeringen, inför ett nytt pass den 1 oktober 2005 och att detta bland annat innebär att passfotot ska tas på passexpeditionen av polisen.

Enligt Företagarombudsmannen borde Regeringskansliet först ha utrett konsekvenserna för småföretagare och sedan övervägt alternativa möjligheter. Beslutet är fattat på ett mycket bristfälligt underlag och visar på ett bister klimat för företagare. Dessutom visar hanteringen att polisen verkar strunta i riksdagen.

JONAS VIKMAN

Granskning | FÖRETAGAROMBUDSMANNEN

Prisuppgift dyr affär för verkstad

Roger Boström driver Österby Bil & Maskin AB. I samband med en ombyggnation frågade han Gotlands kommun vad anslutning till det kommunala va-nätet skulle kosta och fick svaret 93 750 kronor. Men när han väl inlett ombyggnationen steg plötsligt priset till 146 981 kronor, en ökning med drygt 50 000 kronor eller närmare 60 procent. Kommunen hade angivit minimitaxa, därtill kom tillägsavgifter. Företagarombudsmannen riktade kritik mot kommunen eftersom brevet varit mycket otydligt formulerat och gett intrycket av att innehålla en exakt prisuppgift.

Luftspaltsregeln på väg bort?

Företagsombudsmannen har kritiserat den så kallade luftspaltsregeln och kräver att den slopas. Regeln innebär att företag inte får tillbaka momsen vid köp av skåpbilar och budbilar om det inte finns en luftspalt mellan förarutrymme och lastutrymme. Riksdagen har avvisat behandling av frågan med hänvisning till att den bereds inom EU. Nu har EU lämnat förslag på nya momsdirektiv som ger Sverige möjlighet att ompröva luftspaltsreglerna. Om EU fattar beslut om de nya direktiven finns det alltså inga formella hinder för riksdagen att fatta beslut i frågan.

TV-licens på mobiltelefoner?

Enligt en statlig undersökning ska definitionen av vad lagen kallas för "TV-mottagare" breddas. I värsta fall kan även mobiltelefoner och datorer i framtiden komma att bli belagda med TV-licens. Privatpersoner berörs inte, eftersom varje hushåll bara betalar en TV-licens oavsett hur många TV-mottagare som finns i hushållet. Men företag tvingas att betala en licens per tio TV-mottagare. Om mobiltelefoner plötsligt kan omfattas av avgiftsskyldighet kan det plötsligt bli en massa extra licenser. Det är inte rimligt anser Företagarombudsmannen.

Småföretagare slapp böter efter HD-dom

Företagaren Mikael Ericsson i Visby lämnade in en blankett till kommunen 40 dagar för sent. Konsekvensen blev att han påfördes en miljöstraffsavgift på 5 000 kronor. Han blev även åtalad för miljöbrott och dömdes att betala 30 dagsböter utöver miljöstraffsavgiften. Företagarombudsmannen utredde ärendet och med hjälp av Den Nya Valfärdens jurist överklagade Mikael Ericsson dagsböterna till Högsta domstolen som beslutade att gå på Ericssons linje och upphäva hovrättens dom om böter.

HELA HISTORIEN BÖRjade när FÖRETAGAREN MIKAEL ERICSSON, som redan tidigare drev tre företag i Visby, skulle starta ett fjärde, ett obemannat solarium. Eftersom han redan drev företag så följde han de procedurer han tidigare följt när han startade företag. Han kontaktade olika myndigheter angående olika tillstånd, bygglov, bestämmelser om lokalers utformning och så vidare. Ericsson kände dock inte till att han var tvungen att lämna in en miljöanmälan till kommunen. (Miljöbalken var en ny lagstiftning som trätt i kraft efter det att han startade det senaste företaget.) Miljöanmälan är en blankett som innehåller uppgifter om företagets namn, adress och typ av verksamhet, inget annat. Det är alltså en rent administrativ åtgärd. Några veckor efter att solariet startats uppmärksammade kommunen Mikael Ericsson på att blanketten inte blivit inskickad. Han skickade in blanketten omgående och trodde därmed att saken var utagerad. En bedömning som skulle visa sig helt felaktig. Det var nu det hela började.

FÖRST BESLUTADE KOMMUNEN att han skulle betala en miljöstraffsavgift för den försenade blanketten. Avgiften uppgick till 5 000 kronor. Det kan verka som ett alltför väl tilltaget straff för att ett papper saknades i en pärm på kommunhuset i 40 dagar. Men Mikael Ericsson blev även åtalsanmäld av en kommunal tjänsteman. Han blev kallad till polisförhör och fick redogöra för hur han kunde glömma att skicka in blanketten med företagets namn, adress och typ av verksamhet. Därefter blev han åtalad och fick inför en, antagligen något generad, fullsuttet tingsrätt personligen redogöra för sitt misstag.

– Det är helt otroligt att man ska behöva sitta i tingsrätten och att åklagaren ska borra ögonen i en för ett försenat papper, säger Mikael Ericsson.

Tingsrätten dömde honom för miljöbrott, men efter skänkte påföljdsdelen. Det innebar att tingsrätten i och för sig inte utdömde några böter, men att han nu var en dömd miljöbrottsling som hamnade i brottsregistret. Ännu en gång: orsaken var att en blankett kommit in till kommunen några veckor för sent. Miljön hade på inget sätt tagit skada.

FÖR EN UTMOMSTÅENDE ÄR DET LÄTT ATT TRO att historien skulle ha slutat där. Men icke. Åklagare valde att överklaga domen

till hovrätt och yrkade att Mikael Ericsson, utöver miljöstraffsavgiften på 5 000 kronor, även skulle tvingas att betala böter. Hovrätten gick på åklagarens linje och dömde ut 30 dagsböter. Sammantaget (inklusive miljöstraffsavgiften och ersättningen till Brottsofferfonden) motsvarade nu påföljden straffvärdet för vållande till annans död eller lätt narkotikabrott.

DET VAR I DETTA LÄGE SOM DEN NYA VÄLFÄRDENS jurist Pär Cronhult kopplades in. Med hans hjälp överklagade Mikael Ericsson hovrättens dom till Högsta domstolen. Grunden för överklagandet var dubbelbestraffning, det vill säga att han blivit straffad två gånger för samma brott (först en miljöstraffsavgift och sedan 30 dagsböter för samma försenade blankett). Högsta domstolen tog bort de 30 dagsböterna men avslag yrkandet om dubbelbestraffning. HD var inte enig i sin bedömning.

– Det är mycket glädjande att Mikael Ericsson slapp dagsböterna efter HD:s dom. Tyvärr innehåller inte domen något erkännande av att Mikael Ericsson utsatts för dubbelbestraffning när han både blivit dömd till dagsböter och blivit ålagd att betala miljöstraffsavgift. Dubbelbestraffning är förbjudet enligt Europakonventionen och det är en mänsklig rättighet att inte bli dömd två gånger för samma överträdelse. Därför överväger Den Nya Valfärden att föra saken vidare till Europadomstolen i Strasbourg, säger Pär Cronhult.

I DAG HAR RIKSDAGEN FÖRÄNDRAT MILJÖBALKEN och om Mikael Ericsson hade bokat att lämna in en miljöanmälan idag skulle han inte bli åtalsanmäld. Miljöstraffsavgiften för en försenad blankett uppgår idag till 1 000 kronor, samma belopp som för en försenad deklaration. Det verkar som att till och med lagstiftarna insett att den behandling som företagen Mikael Ericsson blev utsatt för är orimlig.

Mikael Ericsson själv är givetvis glad över att ha sluppit böterna.

– Det är fantastiskt att få hjälp från Den Nya Valfärden. Det känns, märkligt nog, ovant att någon ställer sig på småföretagarens sida.

JONAS VIKMAN

**”Det känns ovant att någon
ställer sig på småföretagarens sida”**

Läromedel för nyföretagare

PERNILLA STRÖM
Ekonom och debattör

ALLA SOM NÅGON GÅNG TÄNKT STARTA FÖRETAG med egna pengar och i mindre skala, bör förbereda sig på att träda in i en värld av misstro.

De dubier och den skepsis som entreprenören in spe kan möta hemma vid köksbordet, är nämligen intet mot vad som väntar när bolaget ska registreras för F-skattesedel och mervärdeskatt.

Formellt sett har vi haft näringsfrihet sedan 1864. Men den som ska dra igång ett företag får finna sig i ifrågasättanden, mothugg och invändningar.

Är det där verkligen näringsverksamhet? Hur ska det någonsin kunna gå med vinst? Är det inte något du gör för att du tycker det är kul, en hobby rentav? Och så vidare.

Budskapet ekar: "Bliv vid din läst. Tro inte att du är något. Kom inte här och kom."

SJÄLV HAR JAG ÅTSKILLIGA GÅNGER - för egen räkning eller som andras ombud - stångat pannan blodig mot stela byråkrater och surmulna handläggare.

Och efter varje gång har det slagit mig: Varför i all sin dar sitter alla dessa människor som handläggare på skattemyndigheten? Om de nu har en sådan fantastisk kompetens i att bedöma vilka verksamheter som kommer att gå bra - och som därför nådigt kan beviljas F-skattesedel - och vilka som aldrig kommer att generera vinst - ingen momsregistrering där inte! - varför använder de då inte denna enastående kunskap bättre? Varför damma på en myndighet, när de skulle kunna skära guld med täljknivar som riskkapitalister och företagskonsulter?

Har man väl tagit sig igenom ekluten och fått sitt godkännande, innebär det inte att man kan vara

säker. Går det dåligt, kan man bli av

med såväl moms-registrering som företag. Sitter man i styrelsen, kan man personligen bli betalningsskyldig.

Skulle man bli sen med årsredovisningen - en förseelse som inte är alldeles ovanlig bland stressade småföretagare - är det sedan ett år tillbaka liktydigt med grovt bokföringsbrott, med fängelse på straffskalan.

MEN ÄVEN FÖRETAG SOM GÅR BRA anses det numera var något lur med.

Nyligen kunde man i Dagens Industri läsa om hur skattemyndigheten slagit till mot företag som påstods ha för stor likviditet, dvs för mycket pengar i kassan. Ägarna hade inte, menade skatteverket i en specialgranskning, tagit ut pengar ur bolaget som de borde. Medlen var därför att betrakta som ägarens privata förmögenhet, som skulle deklarerats och taxeras av ägarna privat, och inte som arbetande kapital.

Flera fall hade upptäckts. Några hade protesterat. Likviditeten var förvisso god. Men pengarna fanns kvar i bolaget för att kunna

bereda utrymme för framtida förvärv och investeringar.

SKATTEVERKET VRIDER UPP SINA AMBITIONER.

Nu ägnar sig dess omnipotenta personal inte bara åt att pröva bärkraften i olika affärsidéer.

Nu är den också inne och bedömer företagens investerings- och tillväxtprocesser.

Att många företagare väljer att behålla en del pengar i bolagen är kanske inte så konstigt med tanke på att kreditgivningen kan bli tuff, framför allt för det mindre bolag där ägaren redan in-tecknat alla privata tillgångar. Den som är liten gör klokt i att själv lägga upp en buffert för framtida eventualiteter.

Men det ska han eller hon alltså akta sig för. Eljest väntar omtaxering och straffavgifter i form av saftiga skattetillägg.

Uppemot 60 företagsägare har blivit upptaxerade privat av skatteverkets investeringsexperten och finansmatadorer.

Och det slår mig vilken enastående tillväxtpotential, vilken överdådig investeringskompetens, svenskt näringsliv måste ha gått miste om i dessa handläggare.

Visst är det synd på så rara arter?

**"För oss är det angeläget att lyssna till
åsikterna från företagarna på rådslagen"**

Anna Grönlund Krantz, riksdagsledamot, fp

FÖRETAGARRÅDSLAGET

Politiker på Sverige-turné

Företagare utformar företagarpolitik

Det är ett knappt år kvar till nästa riksdagsval. Valrörelsen har ännu inte kommit i gång och de politiska turnéerna är knappt på planeringsstadiet ännu. Men några politiker som rest land och rike runt sedan hösten 2003 är den borgerliga tillväxtgruppen som tillsammans med Stiftelsen Den Nya Valfärden hållit företagarrådslag från Lycksele i norr till Helsingborg i söder.

I SLUTET AV MAJ VAR DET DAGS FÖR RÅDSLAG I UPPSALA. Ett fyrtiotal personer träffades på hotell Park Inn för möte med Anna Grönlund Krantz (riksdagsledamot, fp), Per Landgren (riksdagsledamot, kd), Sven-Otto Littorin (partisekreterare, m) samt Åsa Torstensson (gruppleadare i riksdagen, c). Patrik Engellau, ordförande i Stiftelsen Den Nya Valfärden, var kvällens moderator.

Rådslaget håller på i cirka två timmar. Patrik Engellau hälsar välkommen och ger ordet till politikerna för kort inledning. Den här gången inleder Per Landgren: – Hur ska kommuner agera för

att skapa ett gott företagarklimat? Svaret är bland annat att kommuner inte ska ägna sig åt spekulativ näringsverksamhet och att kommuner ska upphandla delar av den kommunala verksamheten där det finns en fungerande marknad av privata leverantörer. På så sätt kan kommunerna sänka sina kostnader rejält.

DÄREFTER VAR ORDET FRITT. Företagarna talar, diskuterar och debatterar. Somliga med säkerhet och tyngd, andra något mer lågmält. I rummet finns både äldre och yngre. Flest män, men även en hel del kvinnor. Inläggen rör många olika frågor: sänkta arbetsgivaravgifter, utflyttning av jobben, omflyttning av jobben, möjligheten att utmana kommunal verksamhet och om bristen på framtidstro. Somliga efterlyste enklare anställningsregler, någon ondgör sig över alla blanketter från SCB. Fler än en tycker att politiker mest pratar men att väldigt lite händer i slutänden.

POLITIKERNA LYSSNAR OCH ANTECKNAR FLITIGT.

– För oss är det angeläget att lyssna till åsikterna från företagarna på rådslagen, säger Anna Grön-

lund Krantz. Just nu utformar vi politiken för de 100 första dagarna efter valet. Företagarnas synpunkter är oerhört viktiga i den processen. Vi är precis lika upprörda som företagarna över att det hänt så lite under den sittande regeringen i företagarfrågor. Vinner vi valet kommer det att bli handling, och inte bara en massa ord.

PATRIK ENGELLAU, DEN NYA VÄLFÄRDEN är partipolitiskt oberoende. Hur kommer det sig då att du åker land och rike runt med de borgerliga politikerna? – Den Nya Valfärden är definitivt partipolitiskt oberoende. Men vi kan självklart samarbeta med olika politiska partier i enskilda frågor. Att vi är partipolitiskt obundna innebär ju inte att vi inte tar ställning i aktuella sakfrågor! Den Nya Valfärden arbetar för ett företagervänligare Sverige. Och om fyra riksdagspartier vill ha hjälp med att möta företagare för att formulera en ny företagarpolitik, ja då säger inte vi nej. Om regeringspartierna ber oss om hjälp med företagarpolitiken så ställer vi också upp!

JONAS VIKMAN

Personerna på bilden har inget samband med texten.

Checklista för dig som råkar ut för skatterevision

- Acceptera inte att en skatte-tjänsteman ensidigt bestämmer när en revision ska inledas.
- Begär motivering till revisionsbeslutet.
- Kräv tolk om du inte talar perfekt svenska.
- Utnyttja din rätt till partsinsyn.
- Ta kontakt med en advokat eller fristående konsult.
- Fråga om Skatteverket har misstankar om brott som du skulle ha begått.
- Svara på revisionspromemorian.
- Överväg om du ska begära att få lämna uppgifter i skattenämnden.
- Ta ställning till om du ska överklaga till länsrätten.
- Ta ställning till om du ska begära anstånd med skatten.
- Ta ställning till om du ska överklaga till kammarrätten.

Checklistan är hämtad ur *Skattmasens manifest* av Mikael Wokander (Efron & Dotter 2004). I boken finns även mer utförliga kommentarer och råd. Under hösten 2005 kommer även Mikael Wokanders nästa bok: *Skatterevision. Handbok och brevmallar*.

Skattmasen som bytte sida

Mikael Wokander hjälper företagare i problem med skattemyndigheten

Med ett knappt år kvar till pension kände taxeringsdirektören Mikael Wokander att han inte ville komma tillbaka till sin arbetsplats efter semestern. Istället sa han upp sig och skrev en bok om sina upplevelser under nästan fyra decennier i skatteförvaltningen.

HAN BESKREV HUR MYCKET AV MYNDIGHETENS energi som går åt till ständiga omorganisationer, hur invandrare och företagare sätts dit, hur tjänstemän kan förfölja enskilda personer och till och med ljuga under rättegång. Att han idag inte är populär hos Skatteverkets ledning är en självklarhet.

Boken *Skattmasens manifest*, med underrubriken *Inspiration för skattebetalare*, kom ut i förra hösten. Den är en insiktsfull insiderberättelse från en statlig myndighet och ger en skrämmande bild av verkligheten. Han beskriver en politiserad organisation där taxeringarna inte nödvändigtvis är vare sig rättvisa eller likformigt genomförda. Bland annat beskriver han hur taxeringsrevisorer får betalt efter hur mycket pengar de lyckas dra in, för att bara ta ett exempel. 4 oktober-tidningen ringer upp Mikael Wokander.

Skatteverkets ledning hävdade att du framförde osann kritik när du sade att viss personal på Skattemyndigheten får betalt efter prestation.

– Jag skrev att verkets revisorer har individuell lön och att den sätts efter resultat. Den som endast åstadkommer revisioner som inte ger några pengar hamnar längst ned på listan. Så fungerar det. När ledningen för Skatteverket förnekar det finns det

två möjligheter: antingen så ljuger de eller också vet de inte hur det går till "på golvet", säger Mikael Wokander.

Om verksledningens reaktion varit negativ, hur har då dina kollegor reagerat på boken?

– De reaktioner jag fått är positiva, säger Wokander. De vet ju hur verkligheten ser ut och tycker att det är bra att någon skriver om det. Många misstänker att allt inte står rätt till. En kontorschef från Mellansverige sa att "allt det du skriver är sant, fast värre". En annan kollega erkände att "egentligen är det dumt att man inte sagt något, man har ju sett så mycket nu".

Vilken typ av reaktioner har du fått från allmänhet och företagare?

– Mycket positiva reaktioner. Jag har fått kontakt med ett stort antal människor, både företagare och enskilda som upplever sig ha blivit illa behandlade av myndigheten. En del har antagligen själva begått överträdelser, men många har utan förskyllan blivit drabbade.

Din beskrivning av olika typer av företeelser inom skatteförvaltningen, är det exempel på enstaka problem eller är det exempel på allmänna förhållanden?

– Givetvis finns det många duktiga och bra tjänstemän inom Skatteverket. Men det finns också många rötägg.

– Min bedömning är att det blivit värre sedan jag började. Då hunsade skatteförvaltningen van-

Foto: JAN NORDÉN

liga knegare. Idag jagas företagare i stället. Och invandrare.

– Enligt verksförordningen ska Skatteverket anmäla till åtal om det finns misstanke om att någon tjänsteman begår tjänstefel. Det sker nästan aldrig, och i princip fällt

ingen på Skatteverket för tjänstefel. Det är givetvis anmärkningsvärt.

Hur kommer det sig att just företagare och invandrare blivit utsatta grupper?

– Det har flera olika skäl. Det går till exempel vandringsägnar på Skatteverket om hur mycket invandrare tjänar. Det finns även någon typ av avundsjuka mot att människor (företagare i synnerhet) tjänar några kronor extra.

Nu när Mikael Wokander slutat på Skatteverket och blivit pensionär hinner han också att engagera sig i enskilda människor som råkat illa ut i kontakten med Skatteverket.

– Jag har en liten konsultfirma, och jag hjälper människor som är väldigt olika. Jag har både en uteliggare och en miljardär bland mina kunder.

JONAS VIKMAN

Foto: SEAN LOCKE

KRÖNIKA

Halvera arbetsgivaravgifterna i stället!

MONICA RENSTIG

Women's Business Research Institute
och Women's Business School AB

JAG ÄR EGENFÖRETAGARE. Det har jag varit sedan 1982. Jag utrustades då med samma kontoplan som Volvo. Samma krav på revision, som nu skärpts efter den amerikanska jättekoncernen Enrons skandal. Därför kostar revisionen av mitt företag dubbelt så mycket som i fjol.

Jag vill expandera. Jag har lånat pengar på huset. Jag skulle behöva anlita fyra, fem olika personer samtidigt med olika sorts kompetens för att testa mig fram. Jag är självklart beredd att betala bra lön för duktiga personer.

Men jag vågar inte anställa. Skälen är flera.

ETT. Jag vet inte vad det kostar att bli av med en person som inte passar. Tänk om hon går till facket och jag måste sitta i förhandlingar och betala avgångsvederlag på nio månadslöner för en som varit anställd i fem, som min företagarkollega fick göra.

TVÅ. Jag vet inte heller vad det kostar att permittera – om min affärsidé inte håller.

TRE. Jag vågar inte anställa av rädsla för att personen kanske ofta är sjuk och jag måste betala sjuklön. Tänk om det blir som hos en annan företagarkollega, vars anställda var konstant frånvarande en till två dagar i veckan? Vars lön hon tvingades betala. Och dessutom ge lön till en vikarie. Plus arbetsgivaravgifter på 32,5 procent. Till slut ett avgångsvederlag som blev så dyrt att hon själv och kompanjonen inte kunde ta ut lön under två månader.

JAG STIRRAR PÅ MIN BANKS INTERNETKONTOR. Råkar trycka på någon sammanställningsknapp. Totala utgifter april-maj 160 000 kronor. Till Skattemyndigheten inbetalt 100 000! De 60 000 har gått till kontorshyra, kontorskostnader, telefon, underleverantörer och nettolön för två personer. Knappt lön och definitivt ingen riskpremie.

1,4 miljoner människor i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden. Storföretagen flyttar ut produktionen. Få personer har lust att driva företag. Ännu färre vill nyanställa. Varför?

För att ribban för oss som överväger att anställa är för hög. För att det inte förefaller löna sig jämfört med att vara anställd.

STORA FÖRETAG ÄR MER SANNOLIKA att skära ned än att expandera. Små företag är mycket mer sannolika att växa. Men lagar har skapats för stora företag. Det är därför mitt lilla företag har Volvos kontoplaner, och Enrons revisionsregler. Stora företag kan räkna på och hantera sjuklöneperioder. För små företag innebär de en mycket stor risk. Kollektivavtal har skapats för storföretag. Arbetsrätten likaså och bygger på att folk kan omplaceras.

Det måste råda skilda regler för små och stora företag. Entreprenörskap innebär ett ständigt experimenterande där man testar sig fram. Att man kan anlita olika typer av personer under olika faser.

Debatten kring Sveriges företagande ligger långt härifrån. I brist på insikt har den istället kommit att handla om sånt fjutt som att göra det enklare att starta företag, eller att ta bort krångliga regler (observera att man då säkerligen inte menar att typ arbetsrätten ska bort, utan snarare att man gör en tydligare skrivning).

Det är inte sånt vi småföretagare går och funderar på. Vi går och svär över arbetsgivaravgifterna! Halvera dem istället!

Nästa näringsminister?

Maud Olofsson presenterar sig som företagardotter och företagare. Hon säger att hon är "samhällsentreprenör". Hon vill använda sina företagartalanger för att göra förändringar i samhället. Företagare och politiker har samma uppdrag, menar hon. De ska jobba för förändring. Här samtalar hon med Patrik Engellau om företagare, politiken och framför allt om vad den borgerliga alliansen vill göra för svensk företagsamhet.

Maud, hade du tänkt att bli näringsminister i en ny borgerlig regering?

– Kul fråga. Ja, det tycker jag vore ett trevligt uppdrag. Jag jobbade med Börje Hörnlund, som var näringsminister i en tidigare borgerlig regering, så jag har en del erfarenhet. Och sedan är jag ju som sagt samhällsentreprenör. Jag använder min företagardrä till att göra förändringar i politiken.

Som vadå, till exempel?

– Det är viktigt att fler kvinnor startar företag. Hörnlund och jag satte igång ett program för att uppmuntra kvinnor att bli företagare. Vi skapade rådgivningsinrättningar som riktade sig just till kvinnor och så småningom fanns det sådana över hela landet. Nu har andelen kvinnliga nyföretagare ökat från 17 procent till nästan 30 procent. Men den här regeringen gör ju ingenting!

Vad ska Alliansen göra åt företagandet då?

– Vi måste förlösa alla slumrande krafter! Tänk om all entreprenörsanda hos svenska folket kunde tas i bruk! Jag vill lyfta fram goda exempel, det finns så många, inte minst på miljöområdet.

– Där finns det verkligen mycket entreprenörskap. Nyligen träffade jag några som värmdes upp en kyrka med havre.

Lysande. Men vad ska ni göra mera konkret?

– Vi tänker förändra företagarklimatet i positiv riktning. Och snabbt ska det gå! Vi ska reformera 3:12-reglerna...

Reformera? Kan ni inte bara ta bort dem?

– Vi har en plan som utgår från BEK-modellen, den förbättrar situationen ordentligt för företagarna. Det som ska bort direkt är förmögenhetsskatten.

– En annan viktig sak är att förändra trygghets-

"Det är viktigt att fler kvinnor startar företag"

systemet. Vi måste se till att företagarna får minst lika bra trygghet som anställda, inte sämre som idag. Så är det i USA och så borde det vara också i Sverige.

Men hallå! Inte är det väl brister i det offentliga trygghetssystemet som gör att folk inte vill bli företagare?

– Jo, det kan det vara. Det finns vetenskapliga undersökningar som tyder på det. Och jag har pratat med flera fackliga organisationer. Där sägs det att medlemmarna ibland drar sig för att bli företagare eftersom de skulle gå miste om tryggheten. Idag kan det vara olika ersättningsnivåer för företagare och anställda, det är inte bra.

– Det är viktigt att se till att företagare får samma trygghet som anställda. Särskilt viktigt är det med tanken på att folk i framtiden i större utsträckning troligen kommer att växla mellan att vara företagare och att vara anställd.

Vad med arbetsgivaravgifterna?

– De måste sänkas! Min målgrupp är de små företagen. Många företagare jag träffar säger att de skulle anställa fler om de bara hade råd. Men det har de inte. Men det viktiga är att ha en långsiktig plan för sänkningen.

– Framtidens jobb kommer i tjänstesektorn som är mycket personalintensiv och där är lönekostnaderna av stor betydelse. Lägre arbetsgivaravgifter

betyder lägre lönekostnader för företagen och fler jobb.

– Problemet är att det blir väldigt dyrt för staten att sänka arbetsgivaravgifterna. En lösning vore att rikta sänkningarna på något sätt, till exempel att de gällde anställda i mindre företag, för de större utökar inte sin personal i alla fall. Eller också en sänkning som gällde för nyanställda under viss tid.

Jag tycker det finns mycket som tyder på att en halvering av arbetsgivaravgifterna skulle vara nästan självfinansierande eftersom företagen skulle anställa så många fler. Det skattetapp staten gjorde skulle på något års sikt kompenseras av minskade bidragsutgifter och ökade skatteinkomster.

– Så kan det vara, men vi får inte räkna med dynamiska effekter. Det första året skulle budgeten inte gå ihop och därför kan vi inte göra så. Det är viktigt med budgetdisciplinen. Den offentliga budgeten måste ha ett regelverk. Det regelverket skapade centern åren 1995 - 96 då vi medverkade i sneringsarbetet.

Foto: ANN EK

”Vi ska ta bort 25 procent av regelverket”

– Vi politiker får inte betrakta medborgarnas samlade plånböcker som en stor penningpung vi bara kan ösa ur!

Hur är det med avreglering? Det har ni pratat mycket om. Vad är det mer konkret som ska avregleras?

– Där finns jättemycket att göra! Mer offentlig verksamhet bör drivas av privata företag. En del statliga bolag, till exempel Vin & Sprit och SAS borde kunna säljas. Och elmarknaden borde utsättas för mer konkurrens. Vi borde ha en elmarknad för hela Europa så blev det fler konkurrerande producenter.

Jag trodde ni menade att ni ville ta bort krånglet för företagare när ni talar om avreglering.

– Det är mycket viktigt. Vi ska ta bort 25 procent av regelverket.

Som vad då?

– Vi kan börja med att ta bort alla de regler som inte används. Sedan borde inte företagen behöva lämna så mycket statistik.

– Miljöbalken har varit onödigt krånglig. Förresten borde man ställa samma krav på myndigheter som på företag. Om myndigheten kräver att företagaren ska svara inom två veckor borde samma krav kunna ställas på myndigheten.

Du har inte sagt något om miljön. Den ligger väl dig varmt om hjärtat?

– Absolut. Vi måste satsa på forskning i miljöfrågorna. Sverige ligger långt fram och det borde vi kunna utnyttja. Jag tycker att vi ska bli världsbäst på miljövänliga bilar, miljövänligt bränsle och miljövänlig energi.

Hur ska vi kunna bli världsbäst på miljövänligt bränsle?

– Det sjuder av entreprenörskap i miljöfrågorna. Etanol till exempel. Det vore något för det svenska jordbruket.

Men alla svenska etanolprojekt verkar ju gå i stöpet eftersom brasiliansk etanol är så mycket billigare.

– Nu ja. Men när vi ställt om hela fordonsparken så kommer även den svenska etanolen att behövas. Jag kör med etanol. Vi var tvåtusen stycken som för fem år sedan lovade Ford att köpa etanolbilar om de tillverkade dem åt oss. Då fanns det ingen efterfrågan. Men idag är det kö på etanolbilar.

Är det något viktigt jag glömt att fråga dig om?

– Det skulle i så fall vara att det måste skapas en ny attityd till företagare i Sverige. Det måste bland annat finnas en acceptans för att folk vill bli rika - och att de ibland blir det också!

På företagarnas sida

Pär Cronhult är sedan 1994 jurist på Konkurrenskommissionen. Han har genomfört och fördragit mer än 400 utredningar för kommissionen. Pär Cronhult bistår även ett antal företagare i domstol i fall som rör offentlig upphandling eller kommuner som snedvrider konkurrensen genom att bryta mot lag.

Hur ser Konkurrenskommissionens arbete ut?

– Varje år upphandlar myndigheter tjänster, varor och byggtjänster för cirka 400 miljarder kronor. Det rör allt från bullar till broar. Upphandlingarna går inte alltid rätt till. Ibland beror det på okunskap, inköpare kan inte sitt jobb eller gör misstag. Ibland beror det på bekantskap, inköpare vill favorisera en viss leverantör. Effekten blir att konkurrensen snedvrids och enskilda företagare råkar illa ut. Det granskar och kritiserar kommissionen.

Vilken typ av ärenden tar ni upp vid kommissionens sammanträden?

– Expertgruppen granskar bland annat offentliga upphandlingar där företagare kommit i kläm. Rent tekniskt är det ärenden där det går att bedöma vad som hänt genom tillgängliga offentliga handlingar. Kommissionen gör alltså inte sådan bevisvärdering som det ytterst är domstolarnas uppgift att göra.

Vilken är de två vanligaste frågorna om kommissionen?

– Om expertgruppen är en statlig myndighet och om vi tar betalt. Konkurrenskommissionen är inte statlig utan en oberoende expertgrupp. Det är ovanligt i Sverige men vanligt i andra länder. Kommissionen tar aldrig betalt, det skulle kunna uppfattas som ett försvagande av expertgruppens oberoende.

Vad förvånar dig mest i arbetet?

– Trots att upphandlingslagen har varit i kraft i mer än tio år är det många offentliga bolag och myndig-

heter som inte följer den. Det är märkligt. Vad som är ännu märkligare är att myndigheter, framförallt kommuner, inte tycker sig vara tvungna att följa lagakraftvunna domar.

Kan du get något exempel?

– Två kommuner förlorade nyligen ett upphandlingsmål i länsrätt. I pressmeddelandet från kom-

munerna stod det att "Länsrättens dom strider mot både lag och praxis och är omöjlig att tillämpa". Det är givetvis uppseendeväckande att kommuner hävdar att en dom strider mot lag.

JONAS VIKMAN

Fakta | KONKURRENSKOMMISSIONEN

MÅNGA FÖRETAGARE blir styvmoderligt behandlade när myndigheter köper varor eller tjänster. Samtidigt finns det ingenstans att vända sig.

Därför sammankallade Den Nya Valfärden Konkurrenskommissionen. Expertgruppen bevakar och uppmärksammar snedvridning av konkurrens med offentliga medel.

I KONKURRENSKOMMISSIONEN INGÅR:

G Rune Berggren (ordförande), tidigare generaldirektör Riksrevisionsverket.

Patrik Engellau, ordförande Den Nya Valfärden.

Erik Nerep, professor i handelsrätt vid Handelshögskolan Stockholm.

Inger Ridderstrand-Linderöth, tidigare stadsjurist Stockholms stad.

Sigvard Berglöf, tidigare regeringsråd.

Lennart Palm, vd Näringslivets Regelnämnd.

Föredragande är chefsjuristen **Pär Cronhult**.

KONTAKTA KONKURRENSKOMMISSIONEN

Du kanske vill anmäla ett ärende, eller veta mer om expertgruppen. Ta kontakt med Pär Cronhult. Kommissionen tar inte betalt för utredningar och som anmälare får du givetvis vara anonym.

Adress: Box 5625, 114 86 Stockholm

Telefon: 08-545 038 10

Fax: 08-611 35 62

E-post: kko@dnv.se

Hemsida: www.dnv.se

Upplands Väsby struntar i domstol

Hösten 2004 överlät Upplands Väsby driften av badet i Vilundaparken till en lokal simförening. Redan innan beslutet var fattat fick kommunen kritik av Konkurrenskommissionen. Expertgruppen menade att badverksamheten givetvis kunde läggas ut på entreprenad, men att det måste ske genom upphandling i konkurrens. Upplands Väsby valde att ignorera kritiken och genomförde överlåtelsen.

ENLIGT PÄR CRONHULT, jurist på Konkurrenskommissionen, är rättsläget enkelt.

– Kommunen agerade i strid mot svensk lag och mot svensk rättspraxis. Agerandet strider mot kraven på affärsmässighet och likabehandling i upphandlingslagen.

– Kommunen är givetvis fri att ge bidrag till lokala föreningar, påpekar jurist Pär Cronhult. Men om bidraget är villkorat av att mottagaren även utför tjänster som kommunen annars skulle ha utfört i egen regi är det inte fråga om bidrag utan köp av tjänster. Det finns rättsliga principer för skillnaden mellan bidrag och köp av tjänster, de principerna har Upplands Väsby kommun överträtt.

ETT FRISKVÄRDSFÖRETAG ÖVERKLAGADE, med Pär Cronhults hjälp, beslutet till länsrätt. Domen kom omgående och fastställde att Upplands Väsby bröt mot lag när badverksamheten uppdrogs åt det lokala simsällskapet utan upphandling i konkurrens.

– Länsrättens dom var inte särskilt oväntad,

Foto: EVA SERRABASSA

kommenterar Pär Cronhult. Möjligen var domen överraskande för kommunen som hade tillbakavisat alla tidigare påpekanden om att den gjort fel.

Den som förlorar i domstol kan välja att antingen följa domen eller överklaga till högre instans. Upplands Väsby kommun valde emellertid varken att följa eller att överklaga domen. I lokaltidningen svarade kommunalrådet Vanja Edwinston på frågan om kommunen struntar i länsrättens dom: "Ja, än så länge. Domen var ett slag i luften, vi låter det vara som det är."

KOMMUNENS UPPENBARA DOMSTOLSTROTS är upprörande enligt Pär Cronhult.

– Det är djupt otillfredsställande och strider mot grundlag att en myndighet struntar i en lagakraftvunnen dom. Kommunen brydde sig inte ens om att överklaga. Varför ska de som bor i Upplands Väsby följa lagen om inte kommunen gör det?

JONAS VIKMAN

Granskning | KONKURRENSKOMMISSIONEN

Olagliga sopavtal i mångmiljonklass

Arboga, Köpings och Kungsörs kommun har beslutat att teckna avtal i mångmiljonklassen med det kommunala renhållningsbolaget Vafab. Avtalen gäller både hämtning och förbränning av hushållssopor. Kommunerna har fått kritik från Konkurrenskommissionen. Expertgruppen påpekar att de tre kommunernas avtal kommit till i strid mot upphandlingslagen. Enligt lagen ska upphandlingar av sophantering genomföras i konkurrens på den allmänna marknaden, något som inte skett i de här fallen.

Olaglig miljonupphandling

Hösten 2004 upphandlade AB Gavlegårdarna elmätare för knappt 9 miljoner kronor. Konkurrenskommissionen menade att upphandlingen utlysts i strid mot lagen om offentlig upphandling. Bolaget informerade om upphandlingen enbart genom att annonsera i två lokaltidningar. Men enligt lagen ska upphandlingen annonseras både i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och i en stor europeisk databas. Gavlegårdarna har därmed brutit mot principen om likabehandling och principen om affärsmässighet i upphandlingslagen.

Prebus drog tillbaka olagligt anbud

AB Prebus, dotterbolag till det kommunala bussbolaget i Uppsala kommun lämnade ett anbud till Uppsala läns landsting på att driva en beställningscentral för sjukresor. Konkurrenskommissionen kritiserade anbudet. Enligt expertgruppen deltog Prebus i upphandlingen i strid mot kommunallagens bestämmelser: i strid mot den kommunala kompetensen, i strid mot lokaliseringsprincipen och i strid mot näringsprincipen. Efter kritiken från expertgruppen, och efter behandling i länsrätten valde Prebus att dra tillbaka anbudet.

”Kommuner trotsar domstolar”

4 Oktobertidningen sammanförde G Rune Berggren, senior advisor på Stiftelsen Den Nya Valfärden och Per Landgren, riksdagsledamot för kristdemokraterna, för ett samtal om det svenska konkurrens klimatet.

G Rune Berggren och Per Landgren om konkurrens klimatet i Sverige

Det är ett knappt år kvar till valet. I de politiska partierna pågår både kampanjplanering och politikutveckling. På den borgerliga kanten jobbar alliansen med att presentera en gemensam politik. Per Landgren, riksdagsledamot för kristdemokraterna, är med i alliansens tillväxtgrupp och arbetar speciellt med konkurrensfrågor. I arbetet har han bland annat valt att rådgöra med G Rune Berggren, senior advisor på Stiftelsen Den Nya Valfärden, tidigare statssekreterare, domare och generaldirektör. 4 oktober-tidningen träffade dem båda på riksdagen för ett samtal om det svenska konkurrens klimatet.

Foto: STEFAN KLEIN

VI SLÅR OSS NER I RIKSDAGENS CAFÉ, med utsikt över Stockholms ström. Runt oss sitter riksdagsledamöter i grupper och samtalar lågmält. Talmannen går förbi och nickar vänligt.

Samtalet kommer snart in på konkurrensen. Per Landgrens anser att socialdemokraterna har en förkärlek till offentliga monopol och privata storföretag.

– Sossarna har inte förstått vad konkurrens är och vilka fördelar konkurrensen kan ge, säger Per Landgren. För dem handlar konkurrens om utslagning, de har en negativ syn på konkurrens. Jag tycker att det engelska ordet competition är bättre. Det handlar om något positivt, om tävling, att bli bättre, att förädla det vi redan har.

– Jag håller med Per, säger G Rune Berggren. Konkurrens är inte något tillfälligt som leder fram till monopol, den bästa lösningen, utan en ständig process. Gunder Hägg var snabbast i världen på 1940-talet. Men det innebär ju inte att han skulle vara snabbast i dag...

– Idrott är en bra jämförelse, säger Landgren. I idrotten så händer det ofta att idrottare provar ett par tre olika grenar innan de hittar rätt. På samma sätt innebär konkurrens att företagare nischer sig och skaffar sig specialkompetens på områden där få andra kan lika mycket.

– Jag brukar framhålla dynamiken som konkurrens kan skapa, säger Berggren. Det är beklagligt att vissa politiker beskriver konkurrens som något grymt, som något med mörka sidor.

Det kan konkurrensen givetvis ha, men det politiska ansvaret är att ge goda förutsättningar för konkurrens. LO har, i varje fall tidigare, förstått vikten av konkurrens. Det var självklart att arbetsgivare som inte kunde betala korrekta löner skulle bort från marknaden.

Hur ser konkurrensen ut i den offentliga sektorn?

– Kommunerna är de stora upphandlarna, säger G Rune Berggren. Problemet är att kommunerna många gånger inte följer lagen. Ibland beror det på okunskap, inköpare gör helt enkelt misstag. Ibland beror det på bekantskap, inköpare vill hjälpa en viss leverantör. Konsekvensen blir att konkurrensen snedvrids.

– Ett stort problem i dag är att kommuner inte bara överträder lag, utan även att kommuner utan påföljder kan strunta i lagakraftvunna domar, säger G Rune Berggren. De struntar på vanlig svenska i domstols förordnande om att till exempel göra om en upphandling. Sanktionsmöjligheter bör införas mot dem som öppet trotsar dom. Tyvärr

”Kommunala bolag konkurrerar många gånger med privata aktörer på den allmänna marknaden. Det strider mot kommunallagen, men det sker ändå runt om i landet.”

gör regeringen ingenting åt problemet.

– Jag instämmer i kritiken. Regeringen har förhalat utredningar, givit efter, valt att inte följa olika experter råd och utlåtanden. Den statliga myndigheten som övervakar offentliga upphandlingar, Nämnden för offentlig upphandling, är partssammansatt. Det kan vara en styrka när nämnden är överens, men många gånger blir avgöranden mer försiktiga än om NOU haft en mer fristående roll.

Bör kommuner upphandla mer av sin verksamhet än de gör i dag?

– Den är ett politiskt ställningstagande som jag, i egenskap av ordförande för Konkurrenskommissionen, inte lägger mig i, säger Berggren. Vi granskar inte om verksamhet bör upphandlas, utan om upphandling har genomförts på ett juridiskt korrekt sätt.

– Det politiska målet är att förbättra en kommuns service för invånarna, för

dem som bor i kommunen säger Per Landgren. Om en upphandling av till exempel hemtjänst innebär att man kan få mer vård för pengarna, ja då är det självklart en bra idé. Men upphandling eller utförsäljningar av olika slag har inget egenvärde i sig. I vissa kommuner har man försökt att öka effektiviteten genom att förvandla förvaltningar till kommunala bolag. Men det hjälper inte. Det blir mer lek än på allvar.

– Det finns fler problem med kommunala bolag än så, fyller G Rune Berggren i. Den demokratiska insynen försämrats om en förvaltning bedrivs i bolagsform. Och kommunala bolag konkurrerar många gånger med privata aktörer på den allmänna marknaden. Det strider mot kommunallagen, men det sker ändå runt om i landet.

Finns det ett egenvärde i att privatisera en kommunal verksamhet, eller att utsätta den för konkurrens?

– Nej, att till exempel ersätta ett kommunalt monopol med ett privat är absolut ingen fördel, många gånger tvärtom, säger G Rune Berggren.

– Privatisering är inget mål i sig, säger Per Landgren. Ibland kan upphandling, vilket inte är privatisering utan köp av till exempel tjänster, vara ett sätt att vara sparsam med skattepengarna. Om en upphandling inte ger förbättrad kvalitet eller sänkt pris finns det ingen som helst anledning att genomföra den. Men många gånger blir verksamheten både billigare och bättre vid konkurrensupphandling.

JONAS VIKMAN

Åre kommun har tvingats att betala 3,5 miljoner kronor i skadestånd för en upphandling där Vägverket produktion fick ansvar för driften av Åre kommuns vatten, avlopp och vägar. Vid upphandlingen bröt kommunen mot upphandlingslagen då Vägverket fick uppdraget på felaktiga grunder.

"Money down the drain".

Foto: JOHN SHEPHARD

3,5 miljoner kronor i skadestånd

DET VAR HÖSTEN 2000 som Åre kommun genomförde upphandlingen av VA och vägar. ÅGV AB (nuvarande Temab), vilket haft kontraktet i 14 år, förlorade till förmån för Vägverket produktion. Men kommunens upphandling ifrågasattes omgående av ÅGV:s ägare Åke Aldevärn. Enligt hans bedömning hade inte upphandlingen gått rätt till, och han kontaktade Konkurrenskommissionen. Pär Cronhult, expertgruppens jurist, granskade upphandlingen i alla detaljer, och kunde bland annat konstatera att det var rena räknefel som gjorde att Vägverket produktion vann.

En annan anmärkningsvärd detalj var att den konsult som genomfört upphandlingen åt kommunen även hade haft uppdrag av anbudsvinnaren Vägverket.

– efter förlikning med Åre kommun

Utredningens slutsats blev att kommunen brutit mot lagen om offentlig upphandling och att ÅGV egentligen borde ha fått teckna kontraktet med kommunen. När väl expertgruppens utredning var klar valde ÅGV att dra Åre kommun inför domstol med ett skadeståndskrav i miljonklassen.

– Med Konkurrenskommissionens utredning i ryggen, och med hjälp av goda råd från Pär Cronhult personligen, valde vi att stämma Åre kommun i tingsrätten, säger Åke Aldevärn.

I DOMSTOLEN UPPNÅDDE PARTERNA en förlikning, och Temab fick 3,5 miljoner kronor i skadestånd av kommunen. Förlikningen bekräftar att expertgruppens bedömning var korrekt och att Åre kommun brutit mot upphandlingslagen.

– Det är glädjande att kommunen kommit till insikt om att den överträtt lagen och betalar ett mångmiljonsskadestånd. Ännu bättre hade naturligtvis varit om upphandlingen genomförts på rätt sätt från början, säger Pär Cronhult. Kommunens beslut blev en olycklig historia för kommunen. Dels för att anbudet som kommunen antog var mer än tre miljoner kronor dyrare än ÅGV:s anbud. Dels för att det visade sig att Vägverket inte lyckades sköta sitt åtagande på ett bra sätt.

JONAS VIKMAN

Granskning | KONKURRENSKOMMISSIONEN

Olagligt mångmiljonköp

Uddevalla energi AB har genom ett aktieägaravtal beslutat att köpa entreprenadstjänster direkt från ett nybildat bolag som Uddevalla Energi AB är delägare i. Företaget får kritik från Konkurrenskommissionen som pekar på att det inte får köpa entreprenadstjänster direkt från dotterbolaget. Ska entreprenadstjänster köpas till ett värde som överstiger två prisbasbelopp (78 000 kronor) ska det enligt lag göras genom upphandling i konkurrens. De aktuella tjänsterna är värda cirka 50 miljoner kronor per år.

Försvaret bokar billiga porrhotell

Försvarmakten har genomfört en upphandling av hotellrum för nästan hela statliga sektorn. I underlaget värderades hotell som visar porr 20 procent lägre än andra hotell. Konkurrenskommissionen pekade på att upphandlingen strider mot proportionalitetsprincipen i upphandlingslagen. Staten kan givetvis boka hotellrum utan porr, men staten får inte lägga sig i vad andra hotellgäster tittar på. Ställningstagandet mot porr framstår dessutom som motsägelsefullt eftersom myndigheten kan tänka sig hyra rum på hotell som visar porr, bara de är tillräckligt billiga.

Skånska sopavtal olagliga

Sedan 2004 bränner det kommunala renhållningsbolaget SYSAV hushållssopor från Skurup, Simrishamn, Tomelilla, Ystad och Sjöbo. Kommunerna har fått kritik av Konkurrenskommissionen som menar att avtalen har kommit till i strid mot upphandlingslagen. Enligt lagen ska upphandlingar genomföras i konkurrens på den allmänna marknaden, något som inte skett i de fem kommunerna. Upphandlingar i konkurrens ger i regel 10-30 procent lägre pris, så det finns en uppenbar risk för att fastighetsägarna betalar onödigt mycket i sopavgift.

Följer Nyköping Regeringsrättens dom?

Foto: JOE SACHER

Nyköpings kommuns så kallade "reklamavtal" med Ryanair på 55 miljoner kronor är olagligt. Det konstaterade Konkurrenskommissionen 2003. Nu har även Regeringsrätten, landets högsta förvaltningsdomstol, slagit fast att avtalet tillkommit i strid mot lag och förordnat att upphandlingen ska göras om.

DET ÅTERSTÅR ATT SE OM NYKÖPINGS KOMMUN verkligen kommer att följa domen.

– Regeringsrättens dom är självklar och ligger helt i linje med tidigare instanser. Den uppenbarar Nyköpings kommuns pinsamma lagtrots och domstolstrots, säger Pär Cronhult, som har drivit saken i alla instanser.

Avtalet mellan Nyköpings kommun och flygbolaget Ryanair är kantat av märkligheter. Beslutet

att underteckna avtalet fattades exempelvis av en extrainkallad kommunstyrelse som fick avtalet presenterat vid sittande bord. Utrymme i budget för köp av reklam för 55 miljoner kronor fanns inte. Redan dagarna efter sammanträdet betalade kommunen ut de första 40 miljoner kronorna. Godkännande av kommunfullmäktige inväntades inte. Pengarna betalades ut upp till tio år i förväg. Att detta varken är gängse sätt att fatta kommunala beslut eller att betala fakturor är uppenbart. En docent i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet har beskrivet beslutet som: "Fullständigt makalöst, på gränsen till det brottsliga" (Anbudsjournalen 0316).

NYKÖPINGS KOMMUN har haft hög svansföring under domstolarnas handläggning. Enligt bland annat Expressen kommenterade kommunjuristen Robert Tholén länsrättens dom att upphandlingen skulle göras om på följande sätt: "Det är i praktiken

uteslutet ... De hade lika gärna kunnat döma kommunalrådet att simma över Atlanten, det hade inte heller gått."

– Som ombud för motpartssidan kan jag inte säga annat än att uttalandet vittnar om en häpnadsväckande inställning, säger Pär Cronhult. Det förefaller som om kommunen missuppfattat domstolarnas avgöranden till att dessa förordnat viss lösning istället för att de har förordnat. Självklart ska domstolars avgörande följas.

– Regeringsrätten har nu fastställt att Nyköpings kommun ska göra om upphandlingen. Så långt är allt väl. I mål som rör upphandling anser sig kommuner emellertid kunna strunta i bindande domstolsutslag, eftersom de inte drabbas av sanktioner. Det är givetvis häpnadsväckande, men jag utgår från att Nyköping kommer att följa domen från landets högsta förvaltningsdomstol.

JONAS VIKMAN

Granskning | KONKURRENSKOMMISSIONEN

Alingsåstvättens avtal olagligt

Västra Götalandsregionen har genom sin tvätteri-förvaltning i Alingsås tecknat ett tvättavtal med Landstinget i Värmland. Kontraktet är värt 20 miljoner kronor per år, eller 140 miljoner kronor för hela avtalsperioden, inklusive förlängning. Västra Götalandsregionen fick kritik för avtalet från Konkurrenskommissionen, som menade att landstinget bröt mot lag genom avtalet. Expertgruppen påpekade att landstingets agerande på tvätteri-marknaden strider mot både näringsprincipen och lokaliseringsprincipen i kommunallagen och snedvrider därmed konkurrensen.

Olaglig massage

Länsarbetsnämnden i Västmanlands län har upphandlat massage. Vid tilldelningen av kontraktet antog nämnden ett anbud som bland annat inte uppfyllde ställda krav. Länsarbetsnämnden har fått kritik av Konkurrenskommissionen. Expertgruppen menar att upphandlingen av massage genomförts i strid mot lag och att konkurrensen därmed har snedvridits. Nämnden antog ett anbud som inte uppfyllde de obligatoriska "skallkraven". Nämnden slarvade dessutom med bedömningen av referenserna.

Norrbotten gör olagliga presentköp

I mars 2004 inledde Norrbottens läns landsting en upphandling av presenter, till exempel skärbrädor och läderskärp. Upphandlingen var värd cirka 600 000 kronor. Konkurrenskommissionen uppmärksammade att upphandlingen strider mot lagen om offentlig upphandling. I upphandlingen fanns ett antal tillverkare namngivna. Likvärdiga produkter från andra tillverkare skulle förkastas. Enligt lagen är det inte tillåtet att favorisera en tillverkare framför en annan. Landstingets agerande snedvrider konkurrensen.

Tack!

Ett stort tack till våra annonsörer och andra som under året bidragit till vår verksamhet för ett företagsvänligare Sverige!

A-kassa

**– inte bara för anställda!
Samma möjlighet finns för företagare.**

Som medlem i SHA har du möjlighet att få inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet. Du betalar redan idag till allas gemensamma arbetslöshetsskydd via arbetsgivaravgifter och skattsedeln (cirka 90% av kostnaden) och genom ett medlemskap i SHA kan även en företagare få del av detta skyddsnät. Det är klokt och förutseende att ge sig själv samma trygghet som en anställd får.

Kostnaden reduceras dessutom i din självdeklaration.

SHA är en arbetslöshetskassa i samarbete med Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Spel & Servicehandlarnas Riksförbund, Göteborgs Köpmannaförbund och Företagarna. Kassan är öppen för ägare, delägare och företagsledare inom alla olika branscher.

Även närstående som arbetar inom företaget är välkomna.

SVENSK HANDEL OCH
ARBETSGIVARNAS ARBETSLÖSHETSKASSA

SHA, 105 61 Stockholm, hemsida: www.akassan.com
tel. för medlemskap 08-506 471 00, fax 08-506 471 40

drömstarten

Äntligen dags att förverkliga byggplanerna man gått och funderat på så länge. En ny grind, trädgårdsmur eller uteplats?

Starta höstens byggprojekt hos oss, vi finns här för att hjälpa dig. Vi har materialet, kunskanden och proffstipsen.

Välkommen!

www.woody.se

Woody
BYGGHANDEL

Testa!

Tycker du som Skattebetalarnas förening?
(Läs mer om förslagen på www.skattebetalarna.se)

Totalt betalar vi i Sverige in 1400 miljarder i skatter varje år – ungefär 200 000 kronor per vuxen. Av det en vanlig löntagare jobbar ihop går **mer än tre kronor av fem i skatt** när man räknar in moms, arbetsgivaravgifterna och alla punktskatter.

Idag går mindre än var tredje skattekrona till kärnverksamheter som skola, omsorg och sjukvård. Skattebetalarnas förening anser att skattemedel ska användas till rätt saker på rätt sätt. Om så sker är vi övertygade om att skatterna kan vara mycket lägre.

“Ett glädjeämne är Skattebetalarna, vars nya ledning driver genuin förändring.”

PJ Anders Linder
Svenska Dagbladet

**SKATTE
BETALARNA:**

FÖLJANDE FÖRSLAG TYCKER JAG ÄR		BRA
1	MINSKA ANTALET MYNDIGHETER OCH BEGRÄNSA DERAS UPPGIFTER	☐
2	EFFEKTIVISERA KOMMUNAL VERKSAMHET GENOM ATT INSPIRERAS AV DE KOMMUNER SOM LYCKATS BÄST	☐
3	ERSÄTT RUNDGÅNGEN AV SKATTER OCH BIDRAG MED ETT RAKARE SYSTEM	☐
4	LÅT ARBETSGIVARAVGIFTERNA BLI EN DEL AV LÖNEN SÅ ATT ALLA SER HUR MYCKET SKATT DE BETALAR	☐
5	ALLA SKA BETALA LIKA STOR ANDEL AV SIN INKOMST I SKATT	☐
6	SAMMA SKATTEREGLER SKA GÄLLA FÖR FÅMANSFÖRETAG SOM FÖR ALLA ANDRA FÖRETAG	☐
7	SLUTA BESKATTA RISKKAPITAL BÅDE HOS FÖRETAGET OCH AKTIEÄGAREN	☐
8	AVSKAFFA FÖRMÖGENHETSSKATTEN	☐
9	AVSKAFFA FASTIGHETSSKATTEN	☐
10	SÄNK BENSINSKATTEN	☐

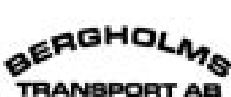
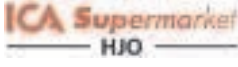
Fick du många bra?

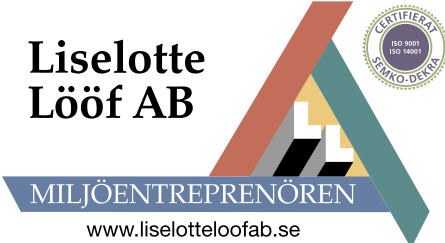
Som medlem i Skattebetalarnas förening kan du vara med och påverka. Anmäl dig på:

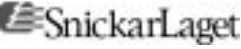
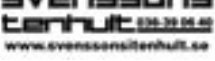
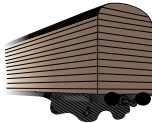
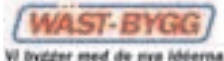
www.skattebetalarna.se

AB DFS	Billefält Transport AB	Conroco AB	Eskilstuna Plattsättning AB
AB Hagerud Elteknik	Biltema Liljeholm o Bartling AB	Dahlqvist Transport AB Sven	Euro Accident
AB Synopsis	Bjursele Taxi & Grävmaskiner AB	Dalforsån AB	Express Transport AB
AB Värmlands Plantan	Björkö Industriprodukter AB	Dalsjöfors Slakteri AB	F G Byggbutiken AB
Adolfssons Skogsentreprenad AB	Björneborgs Lådfabrik AB	Dawret Trading AB	Filtex AB
Air Innovation Sweden AB	BKS Butiks & Kontorsservice AB	Distributionscenter AB	Finstansteknik i Ulricehamn AB
Allservice Fönsterputs & Städ i Sthlm AB	Bloms AB	Driconeq AB	Firma Mats Skalin
Alsike Snickerifabrik AB	Bo Eriksson Åkeri	Du-teknik AB	Fjellfrys AB
Andbjörk Kjell Åkeri	Boa's Rör AB	E2 Träning Rehab	Flir Systems AB
Anderstorps Metall & Råvaruhdl	Bobo CAB Sweden AB	Edmolift AB	Furusunds El AB
Aniagra Produktions AB	Boj Transportvagnar AB	Eija Fröberg Lack & Lim AB	Futura Assistans AB
Annonsp plats betald	Bore Express- & Flyttningsbyrå HB	Eksjö 2000 AB	Fältlek AB
Apollo Antik o Konsthandel	Borgholms Begravningsbyrå	El o Reglerservice i Roslagen AB	Färg Bygg & Inredningar
Arkaden Pizzeria	Brobergs Bergsprängning AB	El-punkten	Färgbron Bifrost AB
Arne Sällberg & Söner AB	Bror Tonsjö AB	Elator AB	Färgforum i Huddinge AB
Arrangée AB	Bruun Eco-mate AB	Eldaco AB	Företagarnas Red.byrå Tierp AB
Bavia Yacht AB	Bräcke Emb. Entr. & Montage AB	Ele Trävaru AB	Geco Inredningar AB
Beckmans Elektr Inst Efrt AB	Bröderna Holmström Åkeri AB	Elektro-engineering i Sthlm AB	Gehab Kvalitetspåbyggaren AB
Beijer Industri AB	Buskhyttans Bil & Maskin	Elmontören AB	Gisslins Måleri AB
Bengt Lång Industrier AB	Bygg & Anläggning Jan Helm AB	Elvierssons Byggtjänst AB	Glasögonmagasinet AB
Bengt Sävmarker Byggkonsult AB	Byggnads AB BJ Palmqvist	Empes AB	Glenair Nordic AB
Bergsjö Redovisningsbyrå AB	Bärgning & Kranbilar i Västerås AB	Entreprenör Lars Joelsson	Grantek AB
Betald annonsplats	Cascades Djupafor AB	Erikssons Kött AB	Grums Vågservice AB
Betongborrar 'n i Sollentuna AB	China Trade Holding AB	ERT Elservice AB	Gryt Båt & Industrimontage

Grönsaksspecialisten i Göteborg AB	Killebergs Torvindustri AB	Nya Trafikskolan Skaraborg	Strömlagarn AB
Gunnar A Åkeri AB	Kinnvall G AB	Nylands Teknik AB	Svedbergs Brunnsborrningar AB
Göteborgs Allmekano AB	Kleenoil Sverige AB	Nöjespalatset AB	Swedecote AB
Hagabergs Mekaniska AB	Kneippbyn Fritidsanläggning AB	Obicon	Svenska Klasskort AB
Haglöfs Glas AB	Kohlsua Gjuteri AB	Okin Scandinavia AB	Svetshuset i Avesta AB
Hamab Entreprenad AB	Konsulthuset A Andersson KB	OMA Mark o Anläggningsentr.	Sällebrätens Gruppboad AB
Hassela Skogsentreprenad AB	KSS Klimat o Styrssystem AB	Opido Plastprodukter AB	Sävsjö Guldsmeds AB
Hasses Hyr & Maskin AB	L Söderström Bygg & Förvaltnings AB	Optiktjänst	Södermalms Bröd
Havator AB	L T Konsult	Optodate Teknik AB	Söders Kött & Fläsk AB
Hedblom & Söner Mekaniska AB	L. Bodéns Bygg AB	Orvelingruppen AB	Tanaka KB
Heller Läck AB Lagerviks Båtvarv	Lack & Skadecenter Norrort AB	Ove Karlsson Bygg	Taxi City
Hellman Åkeri AB	Lagerstedt & Krantz AB	Paulssons Virkestransporter AB	TB ´s Trädgårdshjälp
Hemköp	Lantz Trafikskola AB	Peder Ribbing Konsult AB	Telecomputing Sweden AB
Hemmälins Byggnads AB	Lasses Bil & Plåt i Stockholm AB	Pernefors Bleck & Plåtsl. AB	TGN Bygg
Herresta Hemmet AB	LBS Entreprenad AB	Persienn Producenterna AB	Tidningsbärarna KB
Herrgårdstoppen AB	Leadership Management Sweden AB	PJ Industrikablage AB	TJ:s Elkonstruktioner AB
Hillerstorps Trä AB	Leif Bergströms Måleri AB	Plastskador & Montage AB	Transportkonsulten Gruppen AB
Hisingen Elpartners AB	Lena Elektriska Installation AB	Plattmetropolen Försäljn AB	Tumba Lastbil & Traktor
Holgerssons Plåt AB	Lidköpings Byggvaror AB	Prevas AB	Tunbytorps Bilvård AB
Holm Industri AB	Lillsjöns Växtmiljö AB	Prinfo, C-tryck I Anderstorp AB	Tuva Specialtransport AB
Holmqvist Metall & Gravyr AB	LKV Bygg AB	Protectus Sweden AB	Två Grävare AB
Hortans Plattsättning AB	Lubricare International AB	Pw:s Byggtjänst	TYDAB
Hujja ´s Städservice HB	Lundberg,blom & Co, Byggn.fa	Ragn-sells AB	Ullared Netto AB
Håkans Mink AB	M. Karlssons Transport AB	Reco Port AB	Unikum Datasystem AB
Ica Kopparhallen	Macro International AB	Rimbo Jord AB	VEBAB Västerås-Enköpingsbygg
Ica Köpcenter	Marenordic AB	Roar Transport AB	Veddige Åkeri AB
Ica Supermarket	Matsällskapet	Robustus Wear Components AB	Vejlas Transporter AB
Icn Infocomnet AB	Maxi Alingsås	Roffes Fönsterputsning	Westrins Åkeri AB
Idealtransport AB	Mediagruppen Intercopy AB	Rolf Kvists Åkeri AB	Viking Timber AB
Imb Law	Melins Metall AB	Röda Bolaget AB	Viking Toys AB
Indoor Service	Metallteknik Produktion AB	SBA Service i Dalarna AB	Wikmans Elektriska AB
IPAB	Micro-kit Elektronik AB	Schneider-företagen AB	Wikmans Schakt o Last
J O Bygg	Mimertech AB	Scott Bader Scandinavia AB	Vimmerby Plåt o Mekaniska AB
J Ohlssons Partiaffär AB	Mjöbäckspannan AB	Scowtime Distribution	Vinninga Cementvarufabrik AB
Janssons Bröd Eftr.	Mora Tobakshandel	SD Skogsentreprenader & VVS AB	WLM Gräv AB
Je-gu Ventilations AB	Mouldex Sweden AB	SJBB Grafiska AB	WTS Industri AB
Jerry Witt Åkeri	MP Golv AB	Sjöstedts Åkeri i Härnäsand AB	Västsvenska Kulvertmontage AB
JH Spårservice AB	Möbler & Slöjd AB	Skandivaror Handels AB	Ydre-Kinda Elservice AB
Joel Jolina	N J Innovation AB	Skånsk All Service AB	Yssbyss AB
Johanssons Kött & Chark	Navilo AB	Skånsk Rör & Entreprenad	Yxenhult Trä AB
Joma-tryck AB	Nomor	Skänninge Godstransport AB	Zeldaz ´ Biljardpalatset i Växjö AB
Jönköping Borstfabrik AB	Nord Entreprenad AB	ST Service Värme & Kyla AB	Åbergs VTC Parts AB
Kalle H:s Bilplåt AB	Nordic Aero AB	Stengårds EL AB	Åega AB
Kamic Karlstad Automatic AB	Nordlunds Buss & Resebyrå AB	Stenungsunds Entreprenadbyggen AB	Öijareds Konferens o Golfrest
Karosseriteknik AB	Norrglas Bilrutor AB	Stjärnhallen	Örebro Express AB
Keman Svets AB	NTC AB	Stortorget Bar o Restaurang	Ösmohemmet AB
Key Code Security AB	Närkesmannen AB	Strateg Trade AB	Österling Fastrep & Transporter
Keyes Billack	Nya Astors Färg AB	Streck o Punkt AB	Östra Aros Rör AB

 Adlersons AB FÖNSTERPUTS och RENGÖRING Tel. 08-18 99 33 • Fax 08-19 91 27 • Ordermottagning kl. 8.00-16.00 Vretensborgsvägen 20 • Box 32012 • 126 11 Stockholm Bankgiro 746-4340 • Postgiro 60 41 81-8 Org.nr 556230-6919	 AKLA First Aid System		 Andreas Stihl Norden AB		Artek Företagskonsult AB
	 LATL AB Transport and Logistics		 Ab Autiz Transport & Allservice Tel: 08-550 877 87		 BANQ IT
Berg Propulsion AB		 BOK & TRYCK ...mycket mer än bara tryck! Bollnäs • Tel 0278-105 47		 BOTNIA PRODUCTION AB	
 BERGHOLMS TRANSPORT AB	 Bila Container Service AB	Bleve Byggnads-ställningar AB	Bra Data MCP AB	Brisab Industri AB	 Bröderna Olsson BROCKSTEN TRÄFÖRÄDLING AB
Bröderna Einald Hönöfisk AB	Bygg & Lack AB	Bäckman Blästermaskiner AB	 CABLETRONIC	 CARPENTER	
 CDM	 CEMENTA HEIDELBERGCEMENT Group	Conny Persson Entr. AB	 Creab Vårt jobb - er trygghet		
Data Construction AB	Databyrån för Inform.beh. AB	DATEK Industrielektronik AB	Depåservice AB	DET (Sweden) AB	
 EKDAHL	 Elektronik Mekanik AB Björkstamsgatan 7 727 54 Mölndal Tel 031-13 89 80 Efter 070-535 87 80 Fax 031-12 46 51	Elektrotjänst i Tyresö	ELFSTRÖM-GRUPPEN AB		
Ellertz Fraktservice AB	 ELPLAN-GM Kalkyl-Planering	Entreprenad Håltagning AB	Betald annonsplats	Expo-Transporter i Sthlm AB	Fastighets AB Umato
 femtionian reklam & marknadsföring ab 033-258010	 FLUENT SWEDEN AB	FordonsData Nordic AB	 Forsgrens Partier	 Fresenius Medical Care	 GNOSJOREGIONEN.SE
 Gronbergs Tak & Fasad AB Lilla Hagavägen 7, 194 44 Upplands Väsby Tel 08-754 46 00 alt. 070-763 22 55 Fax 08-590 331 00, www.gronbergstak.se	 GW ISOLERING AB	 GVC GENERAL VENTILATION CONVEYOR AB	Hajomfönster AB	 HEAB Heab Byggställningar AB	Hedemora Vägentreprenad AB
AB Heinz Nilssons Plåtbearbetning	Hisstema AB	H M W Industri AB	Home Entertainment AB	 House of PRINCE	
 HÖRE INDUSTRI AB Plåtkonstruktion • Svarning • Kalkylering • Maskinell plåtkonstruktion • Reparatör		 Hällefors Sotningsdistrikt AB	 HÖRNINGSHOLMS GODSFÖRVALTNING HÄRREDALENS KIRKEGAARD • 1. DEK 1911 32		
 ICA Kvantum LANDVETTER	 ICA Supermarket HJO	Industrigalv AB	Ica-Hallen Enskededalen	 Aktiebolaget Hörnstenen	

	ITW-Constr. Prod.		JIWE Varmförzinkning		Johanssons Plåt AB
Juristfirman Torphagen Grafström AB	Kamarina Restaurang	Kameradoktorn		Kents Bilplåt AB	AB Klippan Kapell
		Komatsu Forest AB		Kristianstads Boktryckeri AB	
Krossekonomi AB		Krontorp AB			
	Leffes Lack		Liwell Kemi AB		
Ljungs Bussar	MacGREGOR	 Svenska AB 08-595 105 80	Mervas Reklam & Alltjänst	MOAB Michael Oldin AB	Mofab AB
	MEAB Motorelektriska i Näsäker AB	Mårtenssons Partiaffär AB	Nilssons Måleri AB	Noj Service- verkstad AB	Norrborns Industri AB
Noco-Stolar AB		Nöjdhs Elektronik AB	Betald annonsplats		
		Otoplastik i Norr AB	Pads Skandinavien AB		
	Passet Screen AB			Ponord Fastighets AB	Q8 Köping
Betald annonsplats		Readsoft AB	AB Relek	 www.projektel.se	
Riflex Film AB	S M Johannesson AB	Scandinavian Limousine			
Sepson AB		Sips AB	Sjöholms Bröd AB	Skaraborgsresor AB	Betald annonsplats
					

Betald annonsplats		Peter Jämtdal Smidesverkstad AB		Spalding Motor AB	
	Solna Scen & Möbeluthyrning HB				
Solveigs Tryckeri		<i>Sten Claessons Åkeri AB</i>	Swegmark Invest AB		Söderala El & Maskinteknik AB
Betald annonsplats		Teldako AB	Tigerholm Innovation AB		
		 08-571 519 00			
 <i>Idéer för fri företagsamhet</i>	Tjörns Omnibusstrafik	TNS AB	Tobin AB	 Trainparts Sweden AB	
	Torum AB	Trevlig Allköp AB			
Unozon Plåt & Mekaniska AB				W. Ruberg AB	
			WENTZEL i Göteborg AB	Wesslen & Kreuger AB	 N-E WIDERSTRÖM SCHAKT AB
Vetlanda Mekaniska AB	AB C.O. WINBERG & CO BÅTVÄR DJURÖ 13040 DJURHAMN Telefon 08-571 50437 Grundad 1906	Vivo Hornstull		 Vi bygger med de nya idéerna! tel: 033 - 23 30 00 www.wast-bygg.se	Ziwa Mekaniska Tillverkning
Woody Huddinge AB		WR Controls AB		VOLVO PENTA	
Zwedberg & Partners AB	Åbergs Plåt AB				
ÅTAB	 Maskin & Transport AB	Ödeshögs Nya Möbelkompani AB	Östlunds Åkeri AB		

**Tack till alla er företagare som tar ansvar
för det framtida företagarklimatet i Sverige!**

Arbetslösheten är Sveriges allvarligaste problem. Inte den officiella arbetslösheten på fem, sex procent, utan den verkliga. Omräknat till helårsekvivalenter uppgår antalet icke-arbetande i arbetsför ålder till ungefär 1,2 miljoner personer. 20 procent av arbetskraften klassas som förtidspensionärer, studerande, socialbidragstagare, sjuk-skrivna eller någon annan rubrik som döljer arbetslöshet. Ingen vet hur många som egentligen är arbetslösa. En halv miljon? Ännu fler?

JOB BEN & ARBETSGIVARAVGIFTERNA

Halverade arbetsgivaravgifter – nästan självfinansierande

DE NYA JOBBEN måste komma i den privata sektorn. Kommunerna har varit sysselsättningsmaskiner under det senaste kvartssektlet, men nu klarar de inte längre uppgiften. Den fråga en regering måste ställa sig är därför: "Hur får vi företagen att vilja anställa fler människor och hur får vi fler människor att vilja bli företagare?"

Det finns en åtgärd som med monoton envishet återkommit i undersökningar om hur företagarklimatet kan förbättras: sänkta arbetsgivaravgifter. Inte en sänkning med enstaka procentenheter, utan en rejäl sänkning, till exempel en halvering från dagens 32 till 16 procent av bruttolönen. En sänkning av arbetsgivaravgifterna skulle göra det billigare att anställa och därför ge företagen starka motiv till nyanställningar.

FÖRSLAG OM SÄNKTA ARBETSGIVARAVGIFTER faller ofta på att det blir för dyrt. En halvering av arbetsgivaravgifterna skulle 2005 kosta staten ungefär 135 miljarder kronor.

Att staten skulle få kompensation genom att fler arbetar och betalar skatt brukar politiker avfärda som blåöga drömmar. Det borde de inte göra. Undersökningar som genomförts under 2004 och 2005 ger starkt belägg för att en halvering av arbetsgivaravgifterna skulle vara i stort sett självfinansierande, i varje fall i kombination med besparingar i försäkringssystemen.

PÅ DEN NYA VÄLFÄRDENS UPPDRAG har SKOP två gånger med ett års mellanrum - augusti 2004 och 2005 - ställt två frågor till ett slumpmässigt urval av företagsledare bland de nästan 200 000 företag som har minst en anställd. Första frågan var om de

skulle anställa fler om arbetsgivaravgifterna halverades. Andra frågan var hur många fler de i så fall skulle anställa.

År 2004 och 2005 svarade 75 procent respektive 65 procent av företagarna ja på den första frågan. Svaret på den andra frågan var i genomsnitt 1,9 respektive i genomsnitt 1,5 nyanställda per svarande företag. Omräknat till antal nyanställda för hela landet betyder detta att en halvering av arbetsgivaravgifterna år 2005 skulle leda till att arbetsgivarna ville anställa ytterligare ungefär 195 000 personer.

För ett år sedan hade en halvering av arbetsgivaravgifterna lett till betydligt fler nyanställningar eftersom en större andel av företagen ville anställa och dessutom anställa fler personer per bolag. Skälet till denna nedgång är inte uppenbart, men många företagare talar om det ökade kostnadsansvaret vid sjukskrivningar som en avskräckande faktor. För ett år sedan fanns en tredje sjuklönevecka, men företagarna visste att den var på väg bort, och anade inte vad som skulle komma i stället.

EN PERSON SOM GÅR FRÅN BIDRAG till arbete representerar en stor vinst för stat och kommun, som slipper betala ut bidrag och i stället får in olika slags skatter. Grovt räknat handlar det om ungefär 345 000 kronor per person och år i förbättrad ekonomi för det offentliga (om vi antar att genomsnittslönen för de nyanställda är 25 000 kronor i månaden). 195 000 bidragstagare i arbete med en genomsnittslön på 25 000 kronor i månaden betyder 67 miljarder kronor för staten (se faktaruta).

Ungefär en tredjedel av arbetsgivaravgifterna betalas för anställda i den offentliga sektorn. Den

inkomstminskning som staten drabbas av genom att offentligt anställda får sänkta arbetsgivaravgifter kan staten kompensera sig för genom att exempelvis sänka bidragen till kommunerna. Förslagets verkliga kostnader för staten skulle därigenom bli runt 90 miljarder snarare än 135 miljarder. Finansminister har därför bara runt 23 miljarder kronor kvar att finansiera.

23 MILJARDER KRONOR OM ÅRET är mycket pengar (om än bara lite över en procent av den offentliga sektorns utgifter). Och analysen är osäker. Det kan kosta mindre och det kan kosta mer för finansministern. Men något måste göras för att förbättra företagarklimatet, och det finns ingen åtgärd som skulle ge större effekt. Tänk bara om en halvering skulle leda till att BNP ökade bara en halv procent snabbare. Då skulle underskottet försvinna på ett par års sikt och sedan vara återbetalt vid mandatperiodens slut.

Ett argument mot hela förslaget är att det inte finns 195 000 nyanställningsbara personer i landet och att arbetsgivarnas nya efterfrågan på arbetskraft bara skulle driva upp lönerna i stället för att leda till fler jobb. Det är ett argument att ta på allvar. Särskilda åtgärder måste till för att även åstadkomma ett ökat utbud. Utbudet av arbetskraft kan ökas antingen, som den del borgerliga politiker vill, genom att ersättningsnivåerna sänks och fler bidragstagare väljer arbete framför bidrag eller, som andra borgerliga politiker vill, genom att försäkringskassorna stramar upp sig och tillämpar en strängare praxis. Människor måste helt enkelt vilja söka de nya jobb som kommer att uppstå.

PATRIK ENGELLAU

Inkomstbortfall för staten

Halvering av arbetsgivaravgifterna	135 mdr kr
Varav från stat och kommun	45 mdr kr
Netto: verkligt bortfall	90 mdr kr

Inkomstökning och besparing för staten per nyanställd och år

Minskade bidrag (maxersättning 20 tkr x 80 procent x 12 månader)	192 tkr
Ökade arbetsgivaravgifter för en nyanställd (25 tkr lön x 16 procent x 12 månader)	48 tkr
Ökade inkomstskatter (25 tkr x 35 procents skatt x 12 månader)	105 tkr
Summa person och år:	345 tkr
Total budgetförstärkning för staten (195 000 personer x 345 tkr)	67 mdr kr

Total kostnad för staten för reformen	23 mdr kr
--	------------------

Foto: RENE MANSI

1%

EN PROCENT. Så stor andel av svenska företagare anser att företagarklimatet är mycket gynnsamt. 13 procent tycker det är gynnsamt. 86 procent av företagarna anser att klimatet är ogynnsamt, mycket ogynnsamt eller så vet de inte vad de ska tycka.*

Politikerna behöver med andra ord övertyga 86 procent av företagarna om att klimatet är gynnsamt. För att lyckas räcker det inte med retorik. Det krävs konkret politik. Här följer fyra tips till Sveriges politiker.

MINDRE KRÅNGEL. Alla politiker talar om att det ska bli enklare att vara företagare. Krånglet ska bort. Problemet är att blanketthögarna ändå växer för varje år som går. Prata räcker inte, gör något!

ENKLARE ATT ANSTÄLLA. De nya sjuklönereglerna gjorde det svårare att anställa. Om man vill att företagare ska anställa fler är det helt fel signal. Gör det enklare, inte svårare, att anställa.

RÄTTVISA SKATTER. Egenföretagare betalar mer skatt än passiva aktiespekulanter. Det är givetvis inte rimligt. Gör något åt de så kallade 3:12-reglerna. Typ avskaffa dem, helt.

HALVERA ARBETSGIVARAVGIFTERNA. Arbetslösheten är ett stort problem, efterfrågan på arbete är för låg. En halvering av arbetsgivaravgifterna skulle ge upp till 195 000 arbetstillfällen. (Se själv sid 30-31.)

För ett företagarvänligare Sverige.

Patrik Engellau
Ordförande, Stiftelsen den Nya Valfärden

